

ด้านการประชุมหารือ มีการประชุมหารือเกือบทุกด้าน ยกเว้น ด้านการพัฒนาสถานที่พักผ่อน การพัฒนาสถานที่จอดรถ สุขา การส่งเสริมธุรกิจน้ำเที่ยว / มัคคุเทศก์ การออกกฎระเบียบในแหล่งท่องเที่ยวและผ่านแดน และการสร้างสรรค์บริการกิจการใหม่ ด้านการมีส่วนร่วม ยังคงเป็นการจัดการจากภาครัฐเป็นส่วนใหญ่ แต่การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคเอกชนมีสัดส่วนในด้านอื่นๆ เพิ่มขึ้น ด้านความพร้อมของบุคลากรและงบประมาณเพิ่มขึ้น เนื่องจากภาครัฐมีนโยบายและแผนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาประตูสู่อินโดจีน

ความเป็นจุดแข็งของพื้นที่ในปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) / เทศบาลตำบล ของ 3 จังหวัด คือการมีทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามซึ่งเป็นทั้งทางธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น และการพัฒนาให้พื้นที่ในปกครองมีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจการการท่องเที่ยว เช่น การให้มีสินค้าหัตถกรรม งานฝีมือที่สวยงาม รวมถึงการได้รับความร่วมมือจากภาคเอกชนและประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยว ส่วนที่เป็นจุดอ่อนของพื้นที่ในปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) / เทศบาลตำบล ของ 3 จังหวัด คือ การที่บุคลากรไม่มีความพร้อม (รวมถึงความไม่เพียงพอของบุคลากร) การขาดงบประมาณในการสนับสนุนเพื่อการพัฒนากิจการการท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ และการขาดสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการรองรับการท่องเที่ยว เช่น การไม่มีที่พักแรมที่มีคุณภาพรองรับการท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ

ผลที่เกิดจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) / เทศบาลตำบล ของ 3 จังหวัดนั้น นำมาซึ่งผลทางบวกและทางลบ คือ ผลทางบวก ส่วนใหญ่เป็นในด้านปรับเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้นมีการขยายตัวของธุรกิจการท่องเที่ยว การสร้างธุรกิจงานอาชีพ และการเพิ่มขึ้นของการจ้างงาน มีการสร้างการศึกษาให้กับท้องถิ่น ส่งเสริมสืบสาน หวงแหนวัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาของท้องถิ่น ส่วนผลทางลบซึ่งมีบ้างไม่มากนักมักเป็นด้านการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น การทำลายแหล่งท่องเที่ยวและทรัพยากรธรรมชาติ ความสิ้นเปลืองในการจัดระเบียบท้องถิ่น การแก่งแย่งผลประโยชน์ของคนในท้องถิ่น และความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวและคนในท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) / เทศบาลตำบล ของ 3 จังหวัด มีระดับความพร้อมในการบริการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวนั้นโดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่พร้อมมาก ไม่ว่าจะเป็นด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาระบบการเข้าถึง/เส้นทางคมนาคม ด้านสาธารณูปโภค-สาธารณูปการ ด้านการจัดตั้งคณะกรรมการเกี่ยวกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ฯลฯ และมีด้านที่ต้องปรับปรุงคือ การจัดเก็บผลประโยชน์จากกิจกรรม ซึ่งท้องถิ่นไม่สามารถจัดเก็บได้เองในแหล่ง

ท่องเที่ยวที่มีการขึ้นทำเนียบการท่องเที่ยวแล้ว และการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพื่อการท่องเที่ยวส่วนการออกกระเปียบผ่านแดนนั้น องค์การท่องเที่ยวไม่มีอำนาจเต็มในการออกกฎระเบียบได้เองต้องพึ่งพานโยบายและการจัดการโดยภาครัฐในระดับสูง

5.4 โอกาสและข้อจำกัดการพัฒนาการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่วิจัย

5.4.1 บทบาทของนโยบายในพื้นที่วิจัยต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว

ในการวิจัยนี้ได้ทำการทบทวน รวบรวมแนวคิด นโยบาย ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์การพัฒนาในพื้นที่วิจัย ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะเป็นปัจจัยชี้้นำหรือเป็นข้อจำกัดในการพัฒนาและเสริมสร้างความพร้อมในการบริการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวขององค์ประกอบของส่วนท้องถิ่นของไทยในกลุ่มจังหวัดริมแม่น้ำโขงตอนล่างทั้ง 3 จังหวัด ซึ่งในส่วนที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่วิจัย เช่นในการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศว่าด้วยยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างกัมพูชา ลาว พม่า และไทย (Foreign Minister's Meeting on Economic Cooperation Strategy between Cambodia, Lao PDR, Myanmar and Thailand) เมื่อ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2546 ที่มีข้อเสนอความร่วมมือทางเศรษฐกิจในโครงการนำร่องการพัฒนาเมืองคู่แฝดทางเศรษฐกิจตามแนวชายแดน (Sister Cities) โดยได้เลือกเน้นเมืองคู่แฝดที่มีศักยภาพในการพัฒนาให้มีกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สอดคล้องกัน โดยจังหวัดมุกดาหารกับแขวงสะหวันนะเขตของ สปป.ลาว ได้รับคัดเลือกเป็นหนึ่งในสามคู่ของเมืองแฝดดังกล่าว ซึ่งทำให้เมืองมุกดาหารมีศักยภาพสูงในการที่จะเชื่อมโยงเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน ประกอบกับการที่จะมีการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่สองขึ้นที่มุกดาหาร จะยิ่งส่งผลดีต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาเศรษฐกิจการค้าชายแดน และการท่องเที่ยวในอนาคต

นอกจากนี้ในการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศ ในกรอบความร่วมมือสามเหลี่ยมมรกต เรื่องความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว เมื่อ 2 สิงหาคม พ.ศ. 2546 ที่เมืองปากเซ สปป.ลาว ก็มีการให้ความเห็นชอบในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวในกรอบสามเหลี่ยมมรกต (Pakse Declaration on Tourism Cooperation in the Emerald Triangle) ที่มุ่งพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อช่วยกระตุ้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในกลุ่ม ซึ่งได้มีการกำหนดพื้นที่ความร่วมมือเพื่อผลักดันกรอบความร่วมมือให้เด่นชัด คือตะวันออกเฉียงเหนือของไทยได้ระบุจังหวัดอุบลราชธานี และศรีสะเกษเป็นพื้นที่สำหรับความร่วมมือ

จากที่กล่าวมาข้างต้น พบได้ว่าศักยภาพของพื้นที่วิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัด มุกดาหารและอุบลราชธานี มีศักยภาพอย่างยิ่งในการเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่อินโดจีน ทั้งนี้อาจเนื่องจากการมีสภาพทางกายภาพที่มีความเหมาะสมในการเป็นศูนย์กลางการพัฒนา และเป็นศูนย์กลางโครงข่ายการคมนาคมที่สมบูรณ์พร้อมในปัจจุบัน รวมถึงศักยภาพที่จะเป็นผู้นำการพัฒนาให้ประเทศเพื่อนบ้าน

ในกรอบระดับภูมิภาคเฉพาะในประเทศไทย เมื่อพิจารณาจากกรอบแนวคิดในการกำหนดยุทธศาสตร์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งได้แบ่งกลุ่มเศรษฐกิจออกเป็นกลุ่มต่างๆ พบว่าจังหวัดอุบลราชธานี ได้ถูกกำหนดให้มีบทบาทเป็นศูนย์กลางกลุ่มเศรษฐกิจเพื่อการท่องเที่ยว จากการที่ได้รับการจัดให้เป็นเมืองนำอยู่ในระดับนานาชาติ ถ้าให้มีศักยภาพในการส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบ Long Stay สำหรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งอารยธรรมเขมรโบราณ ส่วนจังหวัดมุกดาหารก็มีบทบาทเป็นศูนย์กลางกลุ่มเศรษฐกิจเพื่อพัฒนาการค้าเพื่อการส่งออก จากศักยภาพที่เป็น พื้นที่ชายแดนที่ถือเป็นประตูอินโดจีนที่จุดเชื่อมต่อแขวงสะหวันนะเขตที่จะมีการสร้างสะพานข้าม แม่น้ำโขงเชื่อมโยงระบบคมนาคมกับ สปป.ลาวและสามารถเชื่อมต่อไปจนถึงเวียดนาม

เมื่อพิจารณาจากระดับความสำคัญของจังหวัดทั้งสองที่กล่าวมาข้างต้น พบได้ว่า ศักยภาพของทั้งสองจังหวัดมีค่อนข้างสูงโดย จังหวัดอุบลราชธานีจะมีการพัฒนาที่ก้าวเร็วกว่ามุกดาหาร ซึ่งอยู่ในช่วงการพัฒนา เป็นที่น่าสังเกตว่าในแนวนโยบายการพัฒนายังไม่ได้มีการกำหนดบทบาทสำหรับจังหวัดอำนาจเจริญไว้ในส่วนใดๆ ทั้งนี้เนื่องจากในระดับกลุ่มจังหวัดหรือพื้นที่วิจัยแล้ว จังหวัดอำนาจเจริญเป็นจังหวัดที่เพิ่งจัดตั้งจึงยังอาจขาดความพร้อมในการที่จะมีบทบาทในด้านด้านหนึ่ง โดยยังคงต้องพึ่งพาการพัฒนาภายใต้การชี้นำของจังหวัดทั้งสอง ซึ่งมีศักยภาพที่ก้าวหน้าต่อไป

5.4.2 แนวนโยบายและบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยว

จากวิสัยทัศน์ของจังหวัดที่ได้นำเสนอในบทที่ 4 ก่อนหน้านี้ สะท้อนให้เห็นถึงภาพลักษณ์และสถานภาพที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ถึงการวิเคราะห์ศักยภาพของท้องถิ่นเองในการจัดแผนการพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาพที่ได้สรุปไว้ก่อนหน้านี้ว่าจังหวัดอุบลราชธานีจัดอยู่ในการพัฒนาที่มี

ความพร้อมในระดับดี มาได้ระยะหนึ่งแล้ว จนเป็นที่รู้จักทั่วไปและมุ่งที่จะเชื่อมโยงไปยังประเทศเพื่อนบ้าน จังหวัดมุกดาหาร อยู่ระหว่างการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ เพื่อเพิ่มจุดขายด้านการท่องเที่ยว ส่วนจังหวัดอำนาจเจริญจะเน้นการพัฒนาด้านการเสริมสร้างเพื่อการท่องเที่ยว เนื่องจากไม่มีแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่น ดังจะเห็นได้จากวิสัยทัศน์ของจังหวัดอุบลราชธานี ที่กำหนดให้มีการคมนาคมต่อเนื่อง การโดยสารสื่อสารสมบูรณ์ เป็นศูนย์การบินภูมิภาคอินโดจีน ศูนย์กลางการท่องเที่ยวและศูนย์กลางการค้าของอีสานใต้ เชื่อมโยงสู่อินโดจีน จังหวัดมุกดาหารได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการที่จะเป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศอินโดจีน ส่วนจังหวัดอำนาจเจริญจะกำหนดวิสัยทัศน์ที่เน้นการทำเหมืองให้น้ำอยู่ การเน้นให้ประชาชนเกิดความรัก ความหวงแหน ความภูมิใจในศิลปวัฒนธรรม ประเพณี การเผยแพร่ผลิตภัณฑ์พื้นเมือง เพื่อเป็นส่วนเสริมจุดอ่อนในด้านศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวแทน

นอกจากวิสัยทัศน์ของจังหวัดที่กำหนดเป็นทิศทางในการพัฒนาดังกล่าวแล้ว การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด ตลอดจนการกำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกระดับทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนครอุบลราชธานี เทศบาลเมืองมุกดาหาร เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ เทศบาลตำบลองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 3 จังหวัด ก็มีการกำหนดให้สอดคล้องกันในทุกระดับของแต่ละจังหวัด ซึ่งจัดได้ว่าทุกจังหวัดมีการวิเคราะห์และจัดทำแผนที่อยู่ภายใต้ศักยภาพของจังหวัด อันจะส่งผลให้วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ สามารถดำเนินการถึงผลสัมฤทธิ์ที่วางไว้ได้ ทำให้ทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในการนำมาวิเคราะห์ในงานวิจัยนี้ค่อนข้างได้ภาพที่ชัดเจน

5.5 แนวทางการเสริมสร้างความพร้อมในการบริการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากผลการศึกษาในงานวิจัยนี้ นำมาเสนอเป็นแนวทางการเสริมสร้างความพร้อมในการบริการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะเข้าไปมีบทบาทได้ดังนี้

5.5.1 การเสริมสร้างความพร้อมของทรัพยากรการท่องเที่ยว

ในการเสริมสร้างความพร้อมของทรัพยากรการท่องเที่ยว โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีแนวทางดังนี้

- พัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้มีภูมิทัศน์สวยงามและเป็นที่ดึงดูดใจของนักท่องเที่ยวทั้งนี้เพื่อให้มาเยี่ยมชมเป็นครั้งแรก และให้ผู้ที่มาแล้วกลับมาเที่ยวซ้ำ
- ดูแลรักษาสิ่งอำนวยความสะดวกและสถานที่ท่องเที่ยวให้มีความสะอาดและเรียบร้อยอยู่เสมอ ซึ่งจะเป็นส่วนที่ช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยือน
- ควรมีการพัฒนาและจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว เช่น สถานที่นั่งพักผ่อน ห้องสุขา ร้านอาหาร เครื่องดื่ม ศูนย์บริการข้อมูลสำหรับนักท่องเที่ยว
- ควรมีการจัดระเบียบและควบคุมสิ่งก่อสร้างในบริเวณและโดยรอบแหล่งท่องเที่ยวให้มีความเป็นระเบียบและไม่ขัดกับลักษณะของสถานที่ท่องเที่ยว รวมทั้งการจัดระบบการใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวของบุคคล หรือหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ รวมทั้งการสร้างสรรคกิจกรรมสำหรับการท่องเที่ยว เพื่อเสริมสร้างจุดขายให้กับศักยภาพการท่องเที่ยวในพื้นที่
- พัฒนาการท่องเที่ยวโดยให้จังหวัดอุบลราชธานีเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภาคอีสานตอนล่าง และยกระดับขึ้นเป็นระดับนานาชาติ จากศักยภาพของการเป็นศูนย์กลางการคมนาคม การค้า เศรษฐกิจ และการท่องเที่ยวที่สมบูรณ์
- ขยายฐานการท่องเที่ยวจากจังหวัดอุบลราชธานี โดยเพิ่มวงจรที่เชื่อมโยงกับจังหวัดใกล้เคียงและประเทศเพื่อนบ้าน ในลักษณะวงรอบ (Loop) หรือกลุ่มการท่องเที่ยว
- สำหรับจังหวัดอำนาจเจริญควรพัฒนาจุดขายด้านการท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองที่ชัดเจน เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวจำกัด ไม่สามารถพัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยวแบบครบวงจร และดึงดูดนักท่องเที่ยวแบบเฉพาะเจาะจงได้ ควรจะเน้นลักษณะจุดพักรถ หรือพักแรมในช่วงการเดินทางและการแวะท่องเที่ยวเมื่อเดินทางผ่าน

ซึ่งเน้นการได้พบสิ่งแปลกใหม่ ของที่ระลึกงานหัตถกรรมหรือการจูงใจในด้านค่าใช้จ่ายที่ ถูกกว่า เช่น ศูนย์จำหน่ายสินค้าอินโดจีนริมทางหลวง โรงแรมหรูหรือคอมเพล็กซ์กลางเมืองในราคาประหยัด งานประเพณีต่างๆ

- พัฒนาพื้นที่ทั้ง 3 จังหวัด ให้เป็นกลุ่มจังหวัดศูนย์กลางการท่องเที่ยวอินโดจีน โดยมีศักยภาพของด่านชายแดนช่องเม็กและด่านที่มุกดาหาร รวมทั้งการเชื่อมโยงทางน้ำของแม่น้ำโขงจากข้อได้เปรียบที่มีชายแดนติดประเทศเพื่อนบ้าน และสามารถเชื่อมโยงไปยังประเทศเวียดนามได้ ซึ่งจะเป็นส่วนชักนำในการพัฒนาและลงทุนด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด มีแนวโน้มดีขึ้น ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างหน่วยงานองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ องค์กรธุรกิจเอกชน ประชาชนในท้องถิ่น จึงจะดำเนินการได้เป็นผลสำเร็จ

5.5.2 การเสริมสร้างความพร้อมในการบริการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

การเสริมสร้างความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการบริการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีแนวทาง ดังนี้

- พัฒนาและยกระดับความพร้อมในด้านการบริการพื้นฐานให้อยู่ในระดับที่เอื้อต่อการขยายตัวรองรับการท่องเที่ยว ทั้งในจังหวัด ภูมิภาค และเชื่อมโยงอินโดจีน
- สนับสนุนส่งเสริมและจูงใจให้มีการสร้างและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัด เช่น โรงแรม ที่พัก ร้านอาหาร-เครื่องดื่ม สถานบริการต่างๆ ที่อำนวยความสะดวกแก่ นักท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐาน นอกจากนี้ควรมีการสนับสนุนให้มีการลงทุนในโครงการที่สนับสนุนการท่องเที่ยว เช่น การสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น สถานที่ประชุม สนามกอล์ฟ การให้บริการรถเช่าและบริษัทนำเที่ยว
- ขยายปรับปรุงโครงข่ายถนนเชื่อมโยงในแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ให้เชื่อมโยงทั้งในจังหวัดระหว่างจังหวัดและเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งตามแนวชายฝั่งแม่น้ำโขง
- พัฒนารับปรุงสนามบินอุบลราชธานีให้เป็นสนามบินนานาชาติอย่างสมบูรณ์แบบ โดยมีการให้บริการอย่างเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวและประชาชน ตลอดจนมีมาตรการในการสร้างโอกาสและดึงดูดให้สายการบินต่างๆ ที่บินไปสู่อินโดจีนให้แวะจอดที่สนามบินนานาชาติอุบลราชธานี

- ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ของพื้นที่และจังหวัดใกล้เคียงและสถานที่ต่างๆ ควบคู่ไปกับเทศกาลงานประเพณีที่นักท่องเที่ยวนิยมมาเที่ยว เพื่อดึงดูดใจให้ไปเที่ยว หรือเพิ่มระยะเวลาการพักในพื้นที่ให้ยาวนานขึ้น

5.5.3 การเสริมสร้างความพร้อมในการบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากร

- ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันการศึกษาของรัฐ โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เปิดสอนหลักสูตรหรือขอให้มีการเรียนการสอนและฝึกอบรบแรงงานที่รองรับภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
- จัดให้มีการฝึกอบรม เผยแพร่ความรู้ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การอนุรักษ์ดูแลรักษาสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว การอนุรักษ์ดูแลรักษาสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวให้กับบุคลากรในหน่วยงานรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยอาจดำเนินการภายใต้ความสนับสนุนและร่วมมือของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และสถาบันการศึกษาต่างๆ
- จัดให้มีการให้ความรู้และอบรมแก่ภาคีธุรกิจ บริษัทท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจถึงสถานที่แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อเป็นการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลของแหล่ง และช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวไปในตัว
- เปิดโอกาสในท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ องค์กรธุรกิจและองค์กรเอกชนต่างๆ มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ทั้งร่วมคิดร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมรับประโยชน์ และร่วมประเมนผล
- มีการให้ความรู้ ในการจัดทำแผนงานโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเสนอของบประมาณให้แก่บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- การจัดกิจกรรมในการดูงานด้านการจัดการท่องเที่ยวสำหรับผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- สนับสนุนให้ชุมชนในท้องถิ่นมีการรวมตัวกันในลักษณะของชมรม กลุ่มในการอนุรักษ์ดูแลสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่น โดยมีการให้ความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินการอย่างถูกต้อง
- มีการจัดกิจกรรมภายในท้องถิ่นเพื่อหารายได้เป็นกองทุนในการดูแลรักษาหรือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวภายใต้การสนับสนุนขององค์กร หน่วยงานและเอกชนในท้องถิ่น

- พัฒนาและสร้างความชัดเจนในเรื่องการถ่ายโอนภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดเก็บและการใช้รายได้ของท้องถิ่น

5.5.4 การเสริมสร้างความพร้อมในการพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการท่องเที่ยว

- พัฒนามาตรการ VISA Free Zone for Tourist เพื่อให้การเดินทางเข้าเมืองระหว่างประเทศได้สะดวก โดยขยายเขตปลอดวีซ่าให้ครอบคลุมพื้นที่กว้างขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวเพื่อจะสร้างแรงจูงใจและดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่
- ปรับปรุงและพัฒนาระเบียบพิธีการเข้าเมืองหรือผ่านแดนในพื้นที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ตามแนวคิดโครงข่ายและวงรอบ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับพื้นที่อื่นๆ โดยอาจมีแนวทางต่างๆ ดังนี้
 - การกำหนดเป็นเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาระบบเข้าเมืองไปเป็นระบบตลาดเดียว
 - การกำหนดกลุ่มตลาดเป้าหมายเดียวกันที่สามารถเดินทางในพื้นที่ท่องเที่ยวได้เป็นพิเศษไม่ต้องขอวีซ่า
 - ปรับปรุงและพัฒนาระเบียบวิธีการผ่านแดนหรือเข้าเมืองให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยใช้มาตรฐานเดียวกันเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย
 - นำระบบ One Stop Service มาใช้ในการอนุญาต ใช้หนังสือเดินทาง
 - พัฒนาระบบเอกสารการเดินทางพิเศษในพื้นที่พัฒนาการท่องเที่ยวร่วมกันให้มีระยะเวลาสั้นๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว เพิ่มความดึงดูดใจพัฒนาความร่วมมือในกลุ่มประเทศและปรับมาตรฐานให้ตรงกัน เช่น การจัดทำกรประทับตรา VISA ครั้งเดียวเดินทางได้ในทุกประเทศในเขตที่ตกลง เช่น วงรอบอารยธรรมขอมโบราณ เป็นต้น

5.6 แนวทางพัฒนาโครงข่ายการท่องเที่ยว

5.6.1 การพัฒนาโครงข่ายการท่องเที่ยวภายในประเทศ

จากการศึกษาความพร้อมในการบริการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ 3 จังหวัด (มุกดาหาร อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี) พบว่า ทั้ง 3 จังหวัด มีศักยภาพ ความพร้อม ปัญหาและอุปสรรคในการบริการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไม่เท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว คุณภาพและจำนวนสถานที่พักแรม ฯลฯ แต่ประเด็นสำคัญใหญ่ๆ ของแต่ละจังหวัดในด้านการท่องเที่ยว คือด้านการคมนาคมที่รองรับการเดินทางของนักท่องเที่ยว โดย

- จังหวัดอุบลราชธานี มีศักยภาพการท่องเที่ยวในด้านการคมนาคมในระดับสูง เนื่องจากมีสนามบินเพื่อรองรับการเดินทางของนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ อีกทั้งยังเป็นประตูสู่อินโดจีนทางด้านช่องเม็ก และยังเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่ ซึ่งมีความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยว ทั้งด้านธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ ศิลปวัฒนธรรม ฯลฯ

- จังหวัดมุกดาหาร แม้ว่าในปัจจุบันมีศักยภาพการท่องเที่ยวในด้านการคมนาคมในระดับที่ดีกว่าจังหวัดอุบลราชธานี เนื่องจากไม่มีสนามบิน แต่ในอนาคตจังหวัดมุกดาหารจะมีศักยภาพที่สูงขึ้นกับจังหวัดอุบลราชธานีเนื่องจากจะมีสะพานเชื่อมไทย-ลาวแห่งที่สองสร้างขึ้นจะเป็นประตูสู่อินโดจีนเพิ่มขึ้นอีก 1 แห่ง จากเดิมที่มีเส้นทางเรือข้ามฟากอยู่ในบริเวณตลาดอินโดจีน อันจะเป็นแรงดึงดูดให้จังหวัดมุกดาหารมีศักยภาพการท่องเที่ยวเพิ่มสูงขึ้น

- จังหวัดอำนาจเจริญ ในปัจจุบันมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวที่เป็นรองจังหวัดอื่นๆ เนื่องจากเป็นจังหวัดที่เพิ่งจัดตั้งขึ้นใหม่ ประกอบกับทรัพยากรด้านท่องเที่ยวของจังหวัดส่วนใหญ่จะเป็นด้านศาสนา ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม และประเพณี แต่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวธรรมชาติเพียงเล็กน้อย ทำให้การท่องเที่ยวของจังหวัดอำนาจเจริญมีความดึงดูดใจนักท่องเที่ยวต่างถิ่นได้เป็นเพียงบางกลุ่ม เช่น กลุ่มนักท่องเที่ยวที่นิยมท่องเที่ยวด้านศาสนา หรือประวัติศาสตร์

ทั้งนี้ การที่จะพัฒนาความพร้อมในการบริการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดริมแม่น้ำโขงตอนล่าง ที่ศึกษาซึ่งประกอบด้วยจังหวัดมุกดาหาร อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี ให้มีศักยภาพ สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ และเป็นไปตามนโยบายของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของทั้ง 3 จังหวัด ต้องมีการประสานความร่วมมือกันเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนไม่ควรที่จะพัฒนาแต่พื้นที่จังหวัดของตนเอง เพราะในปัจจุบันกระแสความนิยมการ

ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว มักนิยมท่องเที่ยวเป็นกลุ่มจังหวัดมากกว่าการท่องเที่ยวเพียงจังหวัดเดียว เนื่องจากระยะเวลาในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวมีจำกัด ฯลฯ

ดังนั้น ในการพัฒนาการท่องเที่ยวจึงควรสร้างความเชื่อมโยงแบบโครงข่าย (Pool Tourism) กล่าวคือ ในการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว เพียง 1 เที่ยวเดินทางสามารถเดินทางได้ต่อเนื่องทั้ง 3 จังหวัดและสามารถท่องเที่ยวในกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวประเภทเดียวกันตามความสนใจทั้ง 3 จังหวัด เพื่อสนองตอบความต้องการที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่ม โดยอาจแบ่งกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวเป็น 3 แหล่ง คือ

- แหล่งท่องเที่ยวทางทรัพยากรธรรมชาติ
- แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศาสนา
- แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิต

ตัวอย่างการท่องเที่ยวแบบโครงข่ายจังหวัดมุกดาหาร อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี ดังนี้

แหล่งท่องเที่ยวทางทรัพยากรธรรมชาติ จังหวัดมุกดาหาร แก่งกะเบา- ภูนางหงษ์ - ภูผาเทิบ-อุทยานแห่งชาติมุกดาหาร - ถ้ำฝ่ามือแดง -จังหวัดอำนาจเจริญ อุทยานแห่งชาติภูสระดอกบัว - ถ้ำแสงเพชร - วนอุทยานดอนญู - จังหวัดอุบลราชธานี อุทยานแห่งชาติผาแต้ม - เสาดเลียง - แม่น้ำสองสี - น้ำตกตานโตด

แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศาสนา จังหวัดมุกดาหาร - ศาลเจ้าพ่อเจ้าฟ้าเมือง - ศาลเจ้าแม่สองนางพี่น้อง - วัดศรีมงคลใต้ - พระพุทธสิงห์สอง - กลองมโหระทึก - จังหวัดอำนาจเจริญ พุทธอุทยานและพระมงคลมิ่งเมือง - วัดโพธิ์ศิลา - วัดไชยติการาม - จังหวัดอุบลราชธานี แหล่งโบราณคดีบ้านก้านเหลือง - วัดหนองบัว - วัดสุปฏิหารามวรวิหาร - วัดป่านานาชาติ - วัดหนองป่าพง

แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิต เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่แทรกอยู่ระหว่างการท่องเที่ยวอื่นๆ เป็นการเสริมรายได้ให้กับท้องถิ่น ไม่ว่าเป็นการจำหน่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ วิถีชีวิตของประชาชน เป็นต้น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของแต่ละจังหวัดควรแทรกเข้าตามเส้นทางการท่องเที่ยวต่างๆ

ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวยังสามารถเดินทางไปท่องเที่ยวในประเทศเพื่อนบ้าน โดยผ่านทาง จังหวัดมุกดาหารและจังหวัดอำนาจเจริญ ในกรณีที่นักท่องเที่ยวไม่มีข้อจำกัดทางด้านระยะเวลา และงบประมาณ

5.6.2 การพัฒนาโครงข่ายการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

ประเด็นที่ได้พบระหว่างการศึกษาวิจัยในโครงการนี้ ที่กลายเป็นจุดสำคัญในการพัฒนาความเข้มแข็งให้กับการท่องเที่ยวของพื้นที่วิจัยทั้ง 3 จังหวัด คือ ศักยภาพในการเชื่อมโยงโครงข่ายการท่องเที่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากพบว่ายุทธศาสตร์ในการพัฒนาในปัจจุบัน พื้นที่วิจัยเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพอย่างยิ่งในการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในระดับภูมิภาคอินโดจีน ทั้งนี้สืบเนื่องตั้งแต่การพัฒนาในโครงการอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (GMS) จนถึงสามเหลี่ยมมรกต ในปัจจุบัน

- ศักยภาพที่ควรพัฒนาอันจะเอื้อต่อการท่องเที่ยวของพื้นที่วิจัยเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน จากการทบทวนและนำเสนอในโครงการศึกษานี้ ได้แก่ การพัฒนาการท่องเที่ยวทางเรือตามแนวเส้นทางแม่น้ำโขง และการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวทางบกที่มีทั้งด้านอารยธรรมของโบราณ โบราณคดีและประวัติศาสตร์และกลุ่มการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ของประเทศไทยลาวและกัมพูชาดังนี้

- เส้นทางท่องเที่ยวทางเรือในแม่น้ำโขง ช่วงนครพนม – มุกดาหาร – อำนาจเจริญ

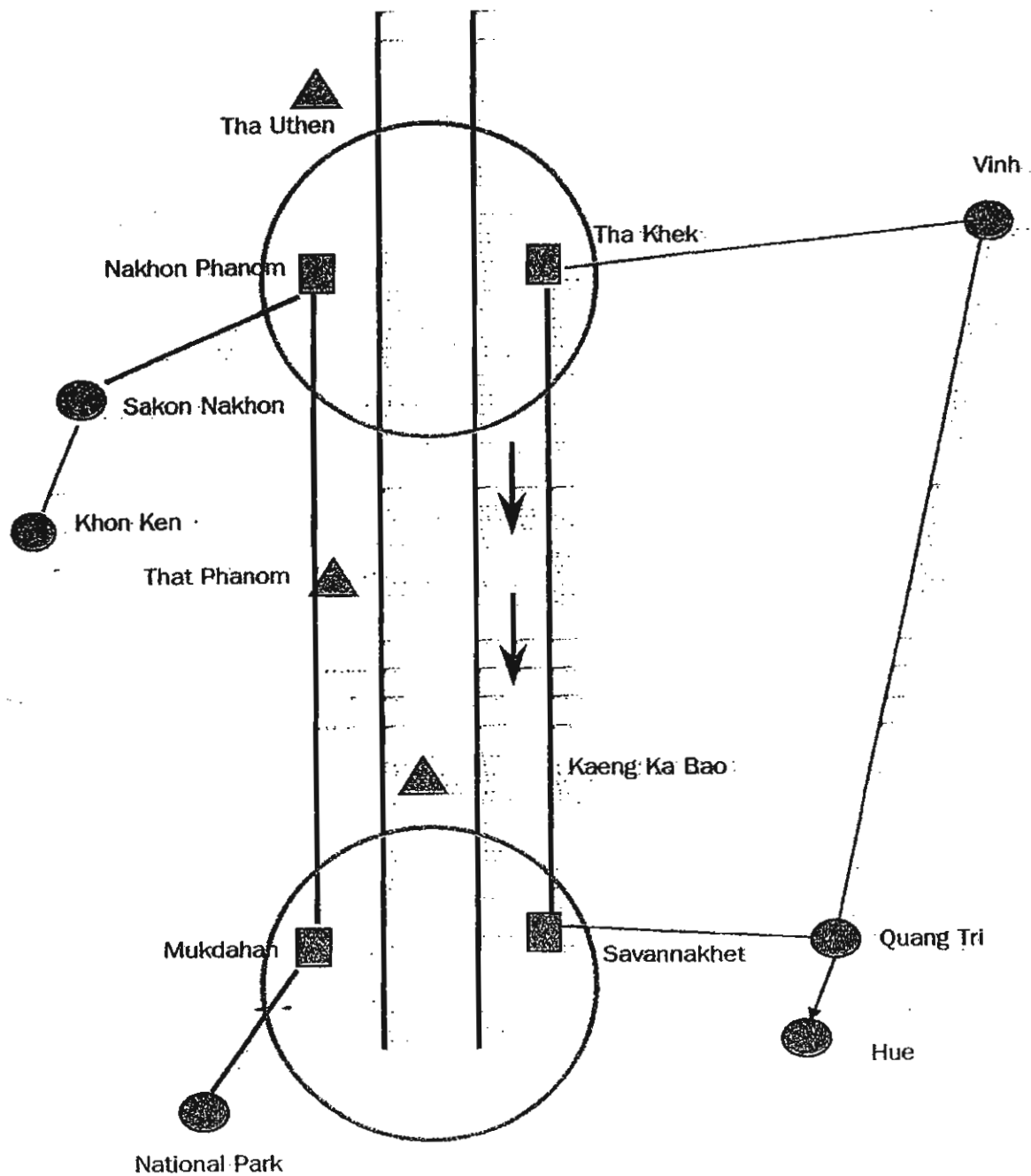
แม่น้ำโขงช่วงนี้อยู่ในโครงข่ายมณฑลของ GMS คือ พื้นที่ท่องเที่ยวเวียงจันทน์-ดามัง สำหรับโครงข่ายย่อยของประเทศไทย อยู่ในโครงข่ายการท่องเที่ยวภาคอีสานตอนบนและตอนกลาง คือ จังหวัดนครพนม มุกดาหาร และอำนาจเจริญ ส่วนของ สปป.ลาว อยู่ในโครงข่ายการท่องเที่ยวของแขวงสะหวันนะเขต เส้นทางโครงข่ายการท่องเที่ยวเลียบริมโขงทั้งฝั่งไทย เส้นทางนครพนมและสปป.ลาว เส้นทางท่าแขก สะหวันนะเขต

ความดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวของแม่น้ำโขงในช่วงนี้ มีลักษณะกระจายเป็นจุดๆ ที่เด่นชัด ได้แก่ แก่งกระเบา รวมทั้งภูมิทัศน์ที่ราบสูงชาไก ฝั่งสปป.ลาว และพระธาตุพนม

ทำให้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวลงเรือเพื่อชมทัศนียภาพริมฝั่ง แต่ไม่มีศักยภาพจัดเป็นเส้นทางท่องเที่ยวตลอดลำน้ำ

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเส้นทางนี้ จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเสริมในโครงข่ายมณฑลภาคอีสานตอนกลาง และเส้นทางเลียบโขง โดยพัฒนาจุดท่องเที่ยวให้มีความพร้อมและเพิ่มความดึงดูดใจ พัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวในรูปแบบการเล่นกีฬาทางน้ำ เช่น เรือยางล่องโขงบริเวณแก่งกะเบา เส้นทางท่องเที่ยวในแม่น้ำโขงช่วงนครพนม-มุกดาหาร-อำนาจเจริญ ภาพโครงข่ายการท่องเที่ยวดังแสดงในรูปที่ 5.6-1

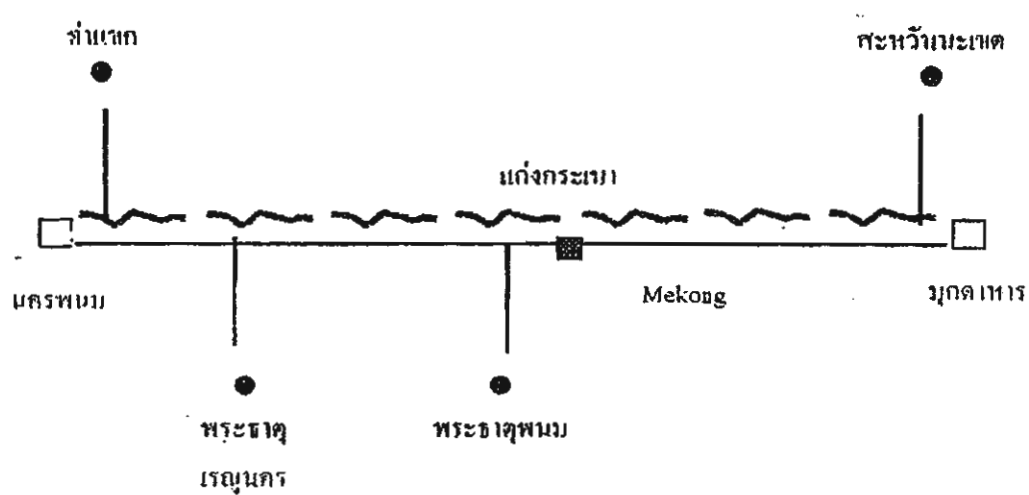
บทบาทด้านการท่องเที่ยวในเส้นทางนี้จะช่วยเสริมความดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวในบริเวณภาคอีสานตอนกลางให้มีความหลากหลายมากขึ้น และเป็นการท่องเที่ยวชายแดนระหว่างไทย-ลาว ที่จะช่วยทำให้การพัฒนาร่วมกันและใช้ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวร่วมกันระหว่าง 2 ประเทศ มีความแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

รูปที่ 5.6-1 เส้นทางและโครงการท่องเที่ยวในแม่น้ำโขงช่วงนครพนม - มุกดาหาร - อำนาจเจริญ

ในการปรับปรุงเส้นทางเลียบโขงฝั่งไทยและสปป.ลาว เป็นเส้นทางท่องเที่ยวริมฝั่งโขง เพื่อการเข้าถึงจุดท่องเที่ยวในแม่น้ำโขงและบนฝั่ง โดยทางรถยนต์ โครงข่ายดังแสดงในรูปที่ 5.6-2 โดยมีแนวทางพัฒนาดังนี้

- พัฒนาจุดท่องเที่ยวในแม่น้ำโขงเป็นแหล่งท่องเที่ยวบริเวณแก่งกระเบา
- ส่งเสริมให้จัดเรือนำเที่ยวในแม่น้ำโขงบริเวณนครพนม มุกดาหาร และแก่งกระเบา
- ปรับตลาดการค้าชายแดน “ตลาดอินโดจีน” เป็นแหล่งท่องเที่ยว
- จัดให้มีการศึกษาเพื่อจัดทำผังพัฒนาจุดท่องเที่ยวสำคัญ ได้แก่ บริเวณแก่งกระเบา ตลาดอินโดจีน
- จัดให้มีองค์กรรองรับทั้งภาครัฐและเอกชนในเส้นทางท่องเที่ยว นครพนม –มุกดาหาร

รูปที่ 5.6-2 โครงข่ายเส้นทางท่องเที่ยวเรียบโขงเส้นทางนครพนม – มุกดาหาร

กลุ่มตลาดนักท่องเที่ยวจะประกอบด้วยในพื้นที่เวียงจันทน์-ดานัง นักท่องเที่ยวชายแดน ไทย - ลาว และกลุ่มนักท่องเที่ยวของภาคอีสานตอนกลาง ในจังหวัดนครพนม และมุกดาหาร การส่งเสริมการตลาดในเส้นทางนี้จะต้องใช้กลยุทธ์ Supply Push โดยปรับปรุงแก่งกระเบาให้มีความดึงดูดใจ ส่งเสริมกิจกรรมในแม่น้ำโขงด้วยเรือยางล่องโขงเพื่อเพิ่มสีสันให้กับเส้นทาง จัดให้มีการท่องเที่ยวกีฬาทางน้ำในแม่น้ำโขง เพื่อขยายตลาดให้กว้างขึ้น โดยในการพัฒนาความร่วมมือ มีแนวทางดังนี้

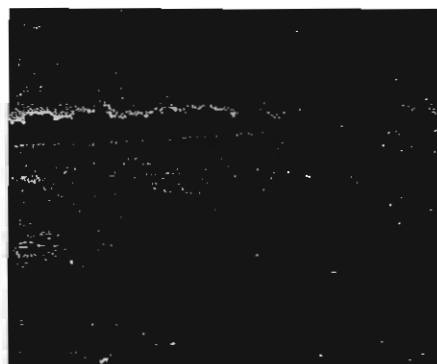
- จัดให้เป็นโครงการความร่วมมือพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดนระหว่างไทย-ลาว กำหนดไว้ในข้อตกลงความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวของไทย-ลาว
 - จัดให้มีองค์กรระดับจังหวัดของไทยและลาว คือ จังหวัดนครพนมและมุกดาหารกับ แขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว เพื่อเป็นองค์กรประสานงานและพัฒนาการท่องเที่ยวระดับท้องถิ่นของทั้ง 2 ประเทศ
- **เส้นทางการท่องเที่ยวทางเรือในช่วงแม่น้ำโขง ช่วงโขงเจียม - โขงฟอน - สะตริงเตี๋ย**

เส้นทางการท่องเที่ยวแม่น้ำโขงในช่วงนี้อยู่ในโครงข่าย GMS พื้นที่วงรอบอารยธรรมขอม หรือพื้นที่สามเหลี่ยมการท่องเที่ยว 3 ประเทศ ไทย-ลาว-กัมพูชา และโครงข่ายการท่องเที่ยวระดับจังหวัดของอุปราชธานีของไทย แขวงจำปาสักของ สปป.ลาว และจังหวัดสตริงเตี๋ยของกัมพูชา

ความดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวเกิดจากลักษณะพิเศษทางกายภาพและชีวภาพของแม่น้ำโขง กล่าวคือ เป็นช่วงที่แม่น้ำมูลไหลมาบรรจบกับแม่น้ำโขง กลายเป็นแม่น้ำสองสี มีเกาะหรือดอนจำนวนมากในแม่น้ำโขงเป็นที่รู้จัก "สีพันดอน" เป็นช่วงที่เปลือกโลกทรุดตัวทำให้แม่น้ำโขง มีลักษณะเป็นน้ำตกเป็นที่รู้จัก "โขงฟอน" หรือหลี่ผี มีปลาโลมาน้ำจืดซึ่งหาได้ยาก ตลอดทั้งตามแนวฝั่งแม่น้ำโขงเป็นที่ตั้งถิ่นฐานมานาน จึงเป็นแหล่งอารยธรรมและนิยายปรัมปราจำนวนมาก รวมทั้งร่องรอยในช่วงลัทธิลัทธิอาณานิคม ทำให้เป็นเส้นทางการท่องเที่ยวในแม่น้ำโขงที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจจำนวนมากและหลากหลาย

ตัวเมืองปากเซ สปป.ลาว ผังตรงข้ามช่องเม็กของไทย

แม่น้ำโขง ช่วงที่ขนานนามว่ามหานทีสี่พันดอน

น้ำตกหลี่ผี ที่อยู่ในแนวลำน้ำโขง

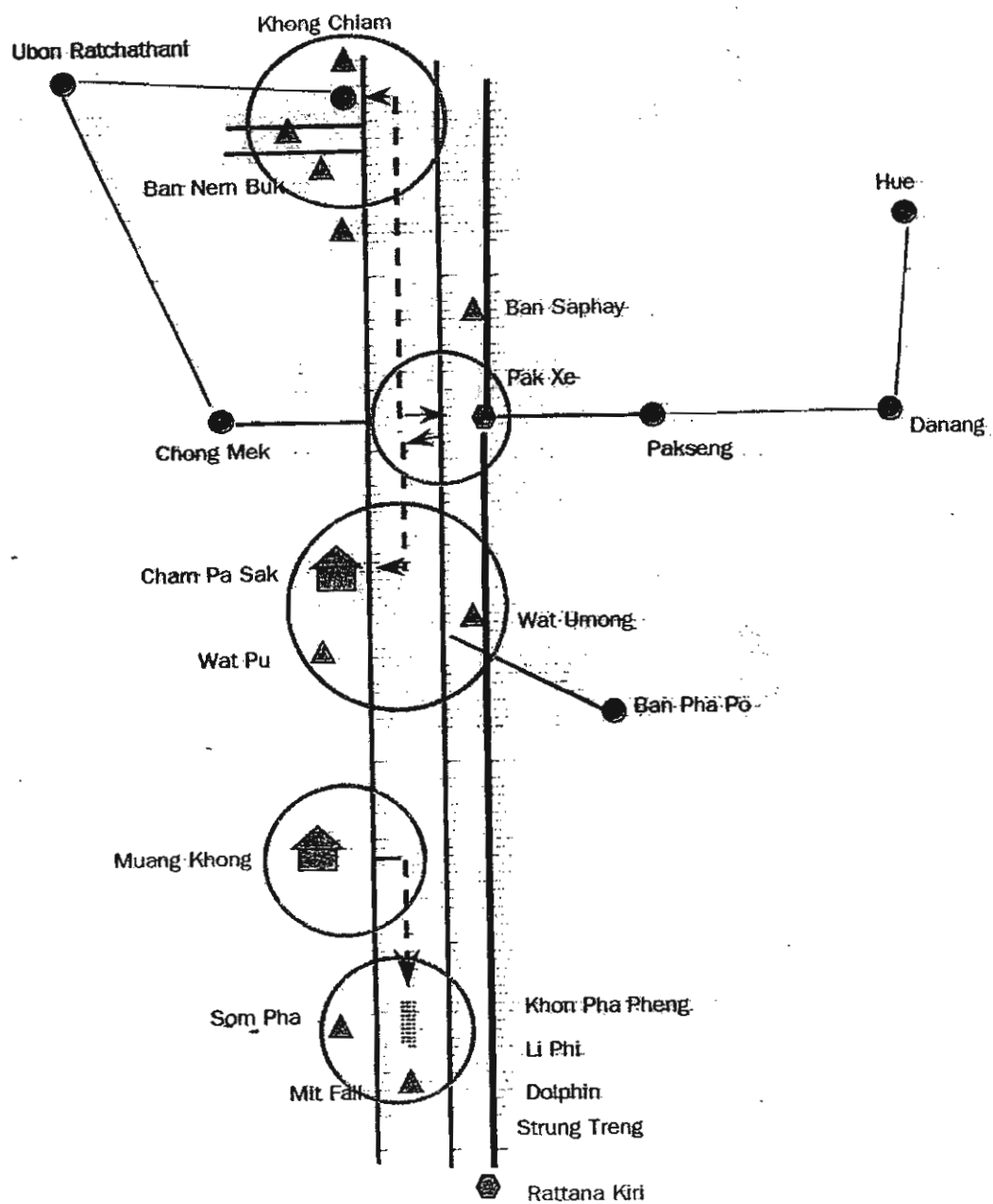
คอนพะเพ็ง ซึ่งได้ชื่อว่าในแองการ่าแห่งเอเชีย

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว จัดเป็นเส้นทางท่องเที่ยวหลักเส้นทางหนึ่งในพื้นที่ท่องเที่ยววงรอบอารยธรรมขอม โดยจัดเป็นเส้นทางท่องเที่ยวทางเรือตลอดสาย หรือเฉพาะช่วง และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะในแม่น้ำโขงขึ้นมารองรับการเดินทาง โดยจัดการท่องเที่ยวตามรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เส้นทางท่องเที่ยวในแม่น้ำโขงช่วงโขงเจียม-โขงฟอน-สตริงเตร็ง และภาพโครงข่ายการท่องเที่ยวดังแสดงในรูปที่ 5.6-3

บทบาทของประเทศไทยจะเป็นประตูสู่เส้นทาง Gate Way และเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางเรือในแม่น้ำโขงตอนล่าง ซึ่งจะต้องพัฒนาบริการขึ้นมารองรับ รวมทั้ง สร้างสิ่งดึงดูดใจ เช่นพิพิธภัณฑ์เรือในแม่น้ำโขง การจำลองวิถีชีวิตประชาชนที่อาศัยตามริมฝั่งแม่น้ำโขง และลักษณะแม่น้ำแต่ละช่วง ทั้งนี้เพื่อเป็นสิ่งดึงดูดใจในการเป็นจุดเริ่มต้นการเดินทาง

ในการปรับปรุงความพร้อมสำหรับการพัฒนา มีแนวทางการดำเนินการดังนี้

- จัดให้มีระบบรักษาความปลอดภัยในการเดินทาง
- จัดทำเครื่องหมายการเดินทางเรือ
- ปรับปรุงเส้นทาง การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวโดยทางรถยนต์ปรับปรุงการผ่านแดนของทั้ง 3 ประเทศ

รูปที่ 5.6-3 เส้นทางและโครงการท่องเที่ยวในแม่น้ำโขงช่วงโขงเจียม – โขงฟอน – สะตริงเต็ง

- จัดให้มีศูนย์บริการท่องเที่ยวทางเรือและศูนย์กลางท่องเที่ยวทางเรือ
- พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ เส้นทางรถไฟเก่าเป็นเส้นทางท่องเที่ยวและโครงการ Mekong World
- พัฒนาเกาะหรือดอนแดงและดอนโขงเป็นแหล่งที่พัก
- จัดให้มีองค์กรร่วมทั้งภาครัฐและเอกชน ด้านการท่องเที่ยวของทั้ง 3 ประเทศ
- จัดอบรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแก่ผู้ประกอบการและบุคลากรในท้องถิ่นของทั้ง 3 ประเทศ
- จัดให้ชาวบ้านรวมตัวเป็นองค์กรที่จะเข้าร่วมให้บริการแก่นักท่องเที่ยว โดยให้ใช้หลักการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

กลุ่มเป้าหมายทางการตลาดนี้ เนื่องจากเป็นเส้นทางท่องเที่ยวสามารถวางเป้าหมายการตลาดได้หลากหลาย อย่างไรก็ตามในการส่งเสริมการตลาดควรใช้วิธีดึงดูดนักท่องเที่ยวในพื้นที่วงรอบอารยธรรมขอมและอุบลราชธานีเข้ามาท่องเที่ยวเนื่องจากเป็นตลาดที่ชัดเจน สำหรับแหล่งท่องเที่ยวกลุ่มดอนโขงจะสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวยุโรปโดยเฉพาะฝรั่งเศส ตลาดการท่องเที่ยวระยะแรกคาดว่าจะกลุ่มบุกเบิก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มหนุ่มสาว และ Backpack มีกำลังซื้อไม่สูงนัก

ในการพัฒนาความร่วมมือ มีแนวทางดังนี้

- จัดให้อยู่ในโครงการร่วมมือด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่สามเหลี่ยมท่องเที่ยว ไทย-ลาว-กัมพูชา หรือพื้นที่วงรอบอารยธรรมขอมของประเทศไทย สปป.ลาว และกัมพูชา
- จัดให้มีองค์กรความร่วมมือของรัฐ ในระดับจังหวัดที่เกี่ยวข้องของทั้ง 3 ประเทศได้แก่ อุบลราชธานีของไทย แขวงจำปาสักของสปป.ลาว และจังหวัดสระบุรีตรึงตรึงของกัมพูชา
- ส่งเสริมให้ภาคเอกชนที่ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว รวมตัวกันจัดตั้งเป็นองค์กรเพื่อการประสานงาน อำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวและร่วมมือทางธุรกิจ

• โครงการการท่องเที่ยวเชื่อมโยง ไทย-ลาว-กัมพูชา

การจัดการทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย มีการจัดการแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ทั้งที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของ กรมศิลปากร กรมการศาสนา กรมป่าไม้ กรมการปกครอง เช่น อุทยานประวัติศาสตร์เขาพนมรุ้ง อุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ อุทยานแห่งชาติเขาพระวิหาร ในส่วนของประเทศ สปป.ลาว มีกระทรวงวัฒนธรรมเป็นผู้รับผิดชอบด้านโบราณสถานวัตถุและ

มีการประกาศเขตอนุรักษป่าไม้และสิ่งแวดลอม ประกาศเขตเป็นป่าอนุรักษแห่งชาติ โดยมีจุดประสงค์เพื่ออนุรักษป่าไม้และสงวนรักษาไว้เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร ส่วนของประเทศกัมพูชาได้มีกองทุนต่างๆ เช่น UNESCO ได้เข้าไปจัดการวางแผนในบางพื้นที่ เช่น มรดกโลก นครวัด นครพนม และรัฐได้ประกาศเขตอุทยานแห่งชาติ พื้นที่สงวน พื้นที่รักษามรดกสัตว์ป่า เขตสงวนรักษาวัดพนมรอม เป็นจำนวน 23 แห่ง มีเนื้อที่ 3.4 ล้านเฮกตาร์ และอยู่ในเขตพื้นที่ศึกษาถึง 10 แห่ง

แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ต่อเนื่องทั้ง 3 ประเทศที่มีความหลากหลายและมีลักษณะกระจายตัวอยู่ในพื้นที่

(1) พื้นที่ในเขตประเทศไทยเป็นแหล่งวัฒนธรรมและโบราณสถาน สมัยขอมและใกล้เคียงเป็นส่วนใหญ่ พื้นที่ชายแดนแม้ว่ามีสภาพทางธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ มีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติอยู่บ้าง แต่ยังขาดความโดดเด่น ยกเว้นจังหวัดอุบลราชธานี

(2) พื้นที่ในเขตประเทศสปป.ลาว มีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่ผสมผสานกับแหล่งวัฒนธรรมเป็นส่วนใหญ่โดยมีแหล่งโบราณสถานเพียงเล็กน้อย ในเขตสปป.ลาวคาดว่าจะมีแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นหากมีการศึกษาสำรวจและพัฒนาเส้นทางคมนาคมเพียงพอ

(3) พื้นที่ในเขตประเทศกัมพูชา ความเด่นอยู่ที่ปราสาทนครวัดและกลุ่มโบราณสถานในเสียมราฐ โดยมีเส้นทางและทิศทางการกระจายออกสู่ประเทศไทย และสปป.ลาว ผังตะวันตกแม่น้ำโขงแหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่นๆ ไม่ปรากฏชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณตอนเหนือติดเขตประเทศไทยและพื้นที่รัตนคีรี-มันโดคีรี เนื่องจากการคมนาคมไม่สะดวกและยังขาดความปลอดภัย จากการสำรวจพื้นที่ศึกษา สรุปว่า มีลักษณะแหล่งท่องเที่ยวแบบธรรมชาติผสมผสานกับวัฒนธรรมชนเผ่า

สำหรับแนวทางการเชื่อมโยง ไทย-สปป.ลาว-กัมพูชา ด้านทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวมีดังนี้

1) ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว

การแบ่งประเภททรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษาขั้นต้น ที่ให้เห็นถึงความเด่นของทรัพยากรในพื้นที่ เพื่อการจำแนกความเชื่อมโยงให้ชัดเจนยิ่งขึ้น สามารถแบ่งได้เป็น 5 กลุ่ม

(1) กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวอารยธรรม โบราณคดี ประวัติศาสตร์ เช่น แหล่งท่องเที่ยวปราสาทหิน อารยธรรมขอม พิพิธภัณฑสถานโบราณวัตถุ ส่วนมากครอบคลุมพื้นที่จังหวัดภาคอีสานตอนล่างของไทย แขวงจำปาสักของสปป.ลาว และกระจายตัวทางตอนเหนือและตะวันออกของโตนเลสาบ (Tonle Sap) ของกัมพูชาเป็นกลุ่มใหญ่

(2) กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวแม่น้ำโขง มีขอบเขตตั้งแต่โขงเจียมมาทางใต้ตามลำแม่น้ำโขงถึงจังหวัดกระเจา (Kra Tie) ของกัมพูชา ประกอบด้วย เกาะแก่งจำนวนมาก กลุ่มนี้อยู่ทางตอนเหนือจรดใต้ของพื้นที่ศึกษา มีความยาวตามลำน้ำโขงซึ่งประกอบด้วยจังหวัดอุบลราชธานีของไทย แขวงจำปาสักของสปป.ลาว จังหวัดสตึงเตร็ง (Stung Treng) กระเจา (Kra Tie) ของกัมพูชา

(3) กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ป่าหรือพื้นที่ป่าเขาหรือพื้นที่ความหลากหลายทางชีวภาพพื้นที่สูงซึ่งมีขอบเขตพื้นที่ติดชายแดนเวียดนาม ประกอบด้วย ที่ราบสูงโบโลเวน แหล่งแร่ อรัญญ์ ป่าเขา น้ำตก และชนเผ่า กลุ่มนี้อยู่ทางด้านทิศตะวันตกของพื้นที่ศึกษา ประกอบด้วยแขวงสาละวัน เขกอง อัดตาเปือ ปากเซ จำปาสัก ซึ่งอยู่ในกลุ่มที่ราบสูงโบโลเวนของ สปป.ลาว และบางส่วนทางทิศเหนือของจังหวัดสตึงเตร็ง (Stung Treng) ที่จรดแขวงอัดตาเปือ (Attapeu) ของ สปป.ลาว และกัมพูชาในจังหวัดรัตนคีรี มณฑลคีรี (Rattanakiri , Mondulkiri) และบางส่วนทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของจังหวัดกระเจา (Kra Tie) ตอนเหนือของเสียมราฐ และพระวิหาร (Preah Vihear) ตอนเหนือของจังหวัดกำปงธม (Kampong Thom) ที่เชื่อมต่อเสียมราฐ พระวิหาร และทางเหนือของจังหวัดพระตะบองติดชายแดนไทย

(4) กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวทะเลสาบ โตนเลสาบ (Tonle Sap) กัมพูชาเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เป็นพื้นที่อนุรักษ์ระบบนิเวศ พื้นที่ชุ่มน้ำ ผสมผสานกับแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต ชุมชนชาวประมง

(5) กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต ชุมชน ศาสนามีความต่อเนื่องเชื่อมโยงทั้งทางด้านศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต กระจายตัวอยู่ทั่วไปในพื้นที่

2) ความเชื่อมโยงของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษาจำแนกตามประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเป็นหลัก ดังนี้

(1) แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ได้แก่ แม่น้ำโขงและลำน้ำ ป่าที่สูง น้ำตก-แก่ง ความหลากหลายทางชีวภาพ ทะเลสาบปากแม่น้ำ และแหล่งแร่ ความเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติในพื้นที่ศึกษานี้ คือ การเชื่อมต่อของพื้นที่เป็นการเชื่อมต่อของแหล่งอาศัยระบบนิเวศและการจัดการร่วมกันในทรัพยากรการท่องเที่ยว ดังรูปที่ 5.6-4

(2) แหล่งท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต ได้แก่ เทศกาลและประเพณี สถาปัตยกรรมของจังหวัด วิถีชีวิตชุมชน ตลาดการค้าชายแดน วัฒนธรรมการเกษตรกรรม ทรัพยากรแร่ ซึ่งได้ให้ความหมายของการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิต กรณีนี้ คือ การเชื่อมโยงวิถีชีวิต ความคล้ายคลึงพฤติกรรมในการดำเนินชีวิต การดำรงชีพของประชาชน ที่บ่งชี้ถึงความเป็นเอกลักษณ์ รวมถึงความเหมือนและความแตกต่าง การแปรเปลี่ยนของแหล่งท่องเที่ยว

(3) แหล่งท่องเที่ยวโบราณคดี ประวัติศาสตร์และศาสนา ได้แก่ โบราณสถานขอม สถานที่ทางศาสนา สถานที่ทางประวัติศาสตร์ อารยธรรม ให้ความหมายของการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวความต่อเนื่องเชื่อมโยงของประวัติศาสตร์ โบราณคดี เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ ความเชื่อความศรัทธาทางศาสนา และได้เสนอเส้นทางอารยธรรมขอมและโบราณสถาน ดังรูปที่ 5.6-5 และ 5.6-6

3) ความเชื่อมโยงของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว

จำแนกตามพื้นที่พิจารณาจากแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญในพื้นที่เป็นหลัก และกระจายออกสู่แหล่งท่องเที่ยวรองในวงรอบความสัมพันธ์ โครงข่ายการท่องเที่ยวซึ่งจัดเป็นกลุ่มทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว 9 กลุ่ม

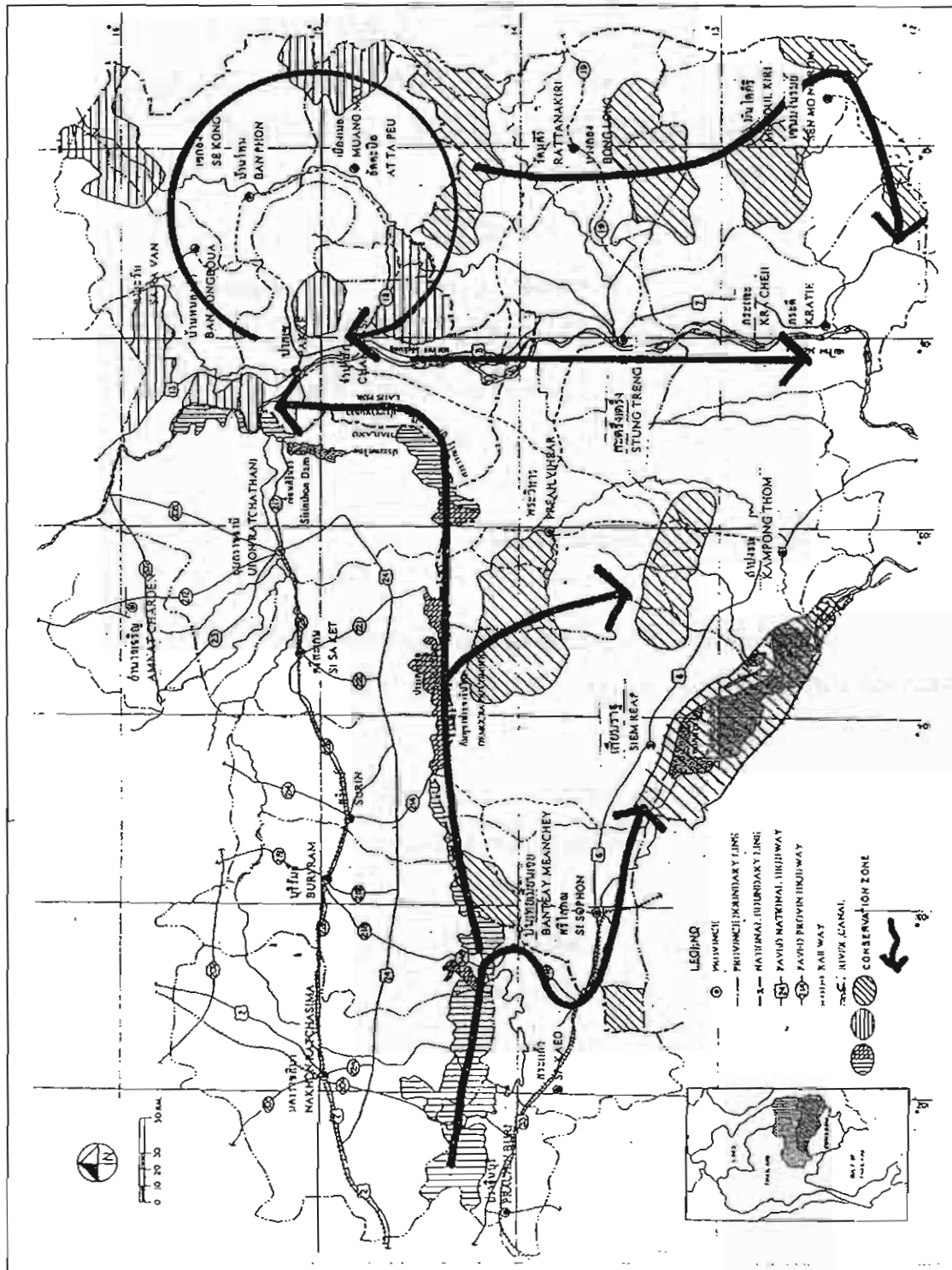
(1) กลุ่มพิมาย แหล่งท่องเที่ยวโบราณคดี และประวัติศาสตร์ คือ อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย และบริเวณประเภทบวรโดยรอบและมีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่สำคัญในบริเวณใกล้เคียง คือ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

(2) กลุ่มพนมรุ้ง-เขาพระวิหาร แหล่งท่องเที่ยวโบราณคดีประวัติศาสตร์ที่โดดเด่น คือ พนมรุ้ง-ปราสาทเมืองต่ำ-เขาพระวิหาร ซึ่งมีทางขึ้นอยู่ฝั่งไทย

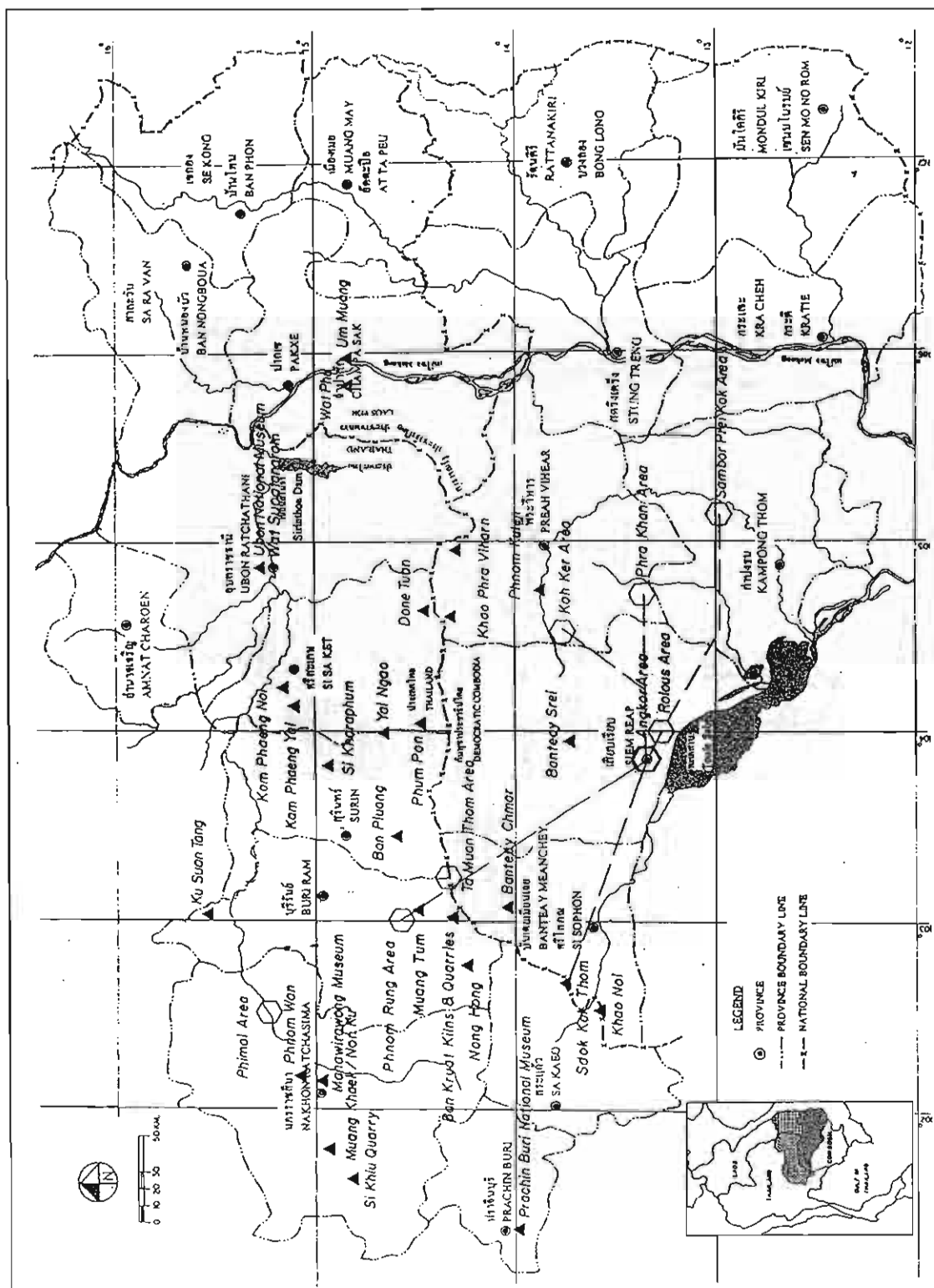
(3) กลุ่มอุบล-โขงเจียม-ปากเซ แหล่งท่องเที่ยวเทศกาล แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เช่น น้ำตกคอนพะเพ็ง หลี่ผี มหานทีสี่พันดอน แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ คือ ภาพเขียนสีที่ผาแต้ม ปราสาทหินวัดพู

(4) กลุ่มปราจีนบุรี-สระแก้ว แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติหลัก คือ อุทยานแห่งชาติปางสีดา การล่องแก่ง วิถีชีวิต เช่น ตลาดปอยเปต แหล่งท่องเที่ยวโบราณคดี เช่น ปราสาทเขาน้อย โบราณสถานสระมรกต

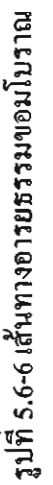
(5) กลุ่มเสียมราฐ-โตนเลสาบ แหล่งท่องเที่ยวโบราณคดีที่สำคัญคือ นครวัด-นครธม รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่มีลักษณะพิเศษ คือ โตนเลสาบ

รูปที่ 5.6-4 การเชื่อมโยงการทางท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ

รูปที่ 5.6-5 เส้นทางอารยธรรมขอมและโบราณวัตถุ

รูปที่ 5.6-6 เส้นทางอารยธรรมขอมโบราณ

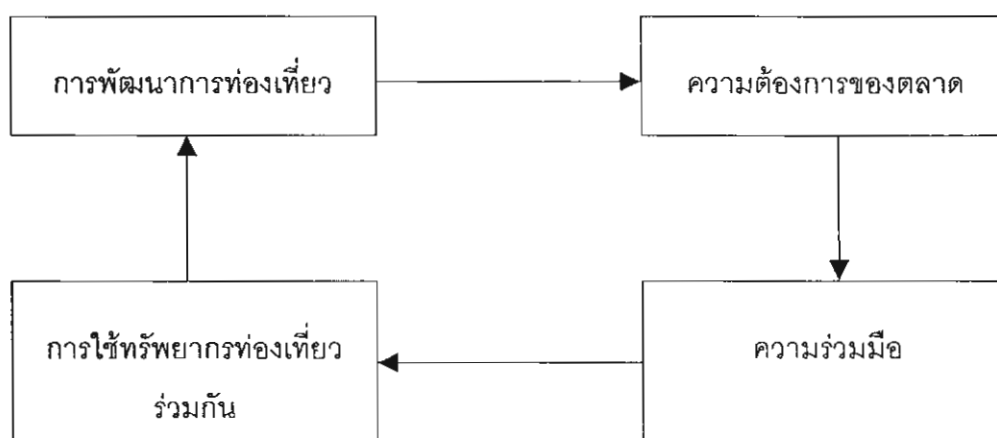
(6) กลุ่มกัมปงม แหล่งท่องเที่ยวโบราณคดีหลัก คือ ปราสาทสมโพธิไพรูก สมัยเจนละซึ่งยังคงความสมบูรณ์อยู่มาก และพื้นที่ติดกับโดนเล ساب ซึ่งคาดว่าจะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้

(7) กลุ่มที่ราบสูงโบโลเวน แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ บริเวณนี้ที่สามารถใช้เป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติหลักคือ แก่งลำน้ำ เช่น น้ำเซเปียน เซกอง น้ำตกต่างๆ ป่าลุ่มต่ำในบริเวณแขวง เซกอง อัดตะปือ

(8) กลุ่มรัตนคีรี-สตริงเตริง แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ บริเวณรัตนคีรีที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลัก คือ Yeak Laom Lake และน้ำตกต่างๆ รอบจังหวัดบันlung (Banlung) วิถีชนเผ่า แหล่งแร่ส่วนแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักบริเวณสตริงเตริงที่สามารถพัฒนาได้ คือลำน้ำโขงบริเวณตอนเหนือของลำน้ำมีน้ำตกและแก่งน้ำมากมาย โดยเฉพาะจุดบรรจบของแม่น้ำ Srepoke และ Sesan และลำน้ำโขงที่ไหลลงไปจังหวัดกระแจะ (Kra Tie)

(9) กลุ่มมันโดคีรี-กระแจะ แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติหลักคือ อุทยานแห่งชาติ Phnom Prich อุทยานแห่งชาติ Phnom Namlyr และอุทยานแห่งชาติ Snoul และลำน้ำโขงที่ผ่านกระแจะส่วนแหล่งท่องเที่ยวโบราณคดีและประวัติศาสตร์หลัก คือ ปราสาทหิน Konkukkieng ในศิลปะยุคสมโพธิ ไพรูก ในจังหวัดกระแจะ

แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยใช้หลักการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวร่วมกัน (Common Use Of Tourism Resource) ทั้งนี้ เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวมีลักษณะเดียวกัน มีพื้นที่ที่ต่อเนื่องหรือร่วมกัน ดังนั้น การพัฒนาการใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงต้องจัดเป็นทรัพยากรท่องเที่ยวที่ควรใช้ร่วมกัน ตลอดจนการวางกรอบการพัฒนาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน จะได้ประโยชน์หรือเสริมซึ่งกันและกัน ดังนั้น โดยแนวคิดการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่สามเหลี่ยมท่องเที่ยว มีดังนี้

ในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำเที่ยวมีแหล่งท่องเที่ยวหลายประเภทผสมผสานกันอยู่ทั้งประเภทแหล่งประวัติศาสตร์และโบราณสถาน โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดจากอารยธรรมขอม แหล่งท่องเที่ยวประเภทวัฒนธรรมและประเพณีที่เกิดจากพุทธศาสนา แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในแม่น้ำโขง และพื้นที่ที่มีแหล่งท่องเที่ยวหลายประเภทผสมผสานกันอยู่ จึงควรใช้แนวทางการพัฒนาเชิงผสมผสาน (Harmoneous Tourism Resource Utilization) ให้สามารถสอดคล้องและกลมกลืนเกื้อกูลซึ่งกันและกันในการตลาดทำให้เกิดประโยชน์ร่วมกันระหว่างพื้นที่และความเป็นเจ้าของ

นอกจากนี้ ควรพิจารณาในการนำหลักการหรือรูปแบบตลาดร่วมมาใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เชื่อมโยงไทย ลาว กัมพูชา เป็นวิธีการที่จะทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพเนื่องจากตลาดร่วมเป็นเทคนิคการจัดการทางเศรษฐกิจการค้าร่วมกันของความร่วมมือระหว่างประเทศ การนำหลักการตลาดร่วมมาใช้เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวร่วมกัน โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

- (1) กำหนดการพัฒนาทรัพยากรให้สอดคล้องกันในลักษณะสินค้าประกอบหรือสินค้าเสริม โดยเฉพาะทรัพยากรทางด้านแหล่งอารยธรรมขอม และแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่หลากหลายทางชีวภาพ
- (2) การร่วมมือทางด้านการตลาดโดยจัดทำตลาดร่วมกัน และขายสินค้าท่องเที่ยวในลักษณะ Package เดียวกัน 3 ประเทศ
- (3) กำหนดให้มีมาตรฐานราคาและคุณภาพของสินค้าที่ให้บริการนักท่องเที่ยวอยู่ในทิศทางเดียวกัน
- (4) ร่วมมือกันอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวให้สามารถเดินทางท่องเที่ยวโดยความสะดวกและปลอดภัยในพื้นที่ท่องเที่ยวที่กำหนดของ 3 ประเทศ
- (5) จัดให้มีองค์กรหรือหน่วยงานบริหารเฉพาะที่สามารถดำเนินการประสานงาน ควบคุม กำกับ และดำเนินการด้านการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่สามเหลี่ยมการท่องเที่ยว ซึ่งควรจะได้รับแก้ไขเพื่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยว ได้แก่

- (1) ความร่วมมือของทั้ง 3 ประเทศ การทำความเข้าใจเพื่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวร่วมกัน โดยร่วมกันแก้ไขปัญหาอุปสรรคและอำนวยความสะดวกในการเดินทางของนักท่องเที่ยว

(2) บรรยายการท่องเที่ยว โดยทำให้เป็นเขตที่มีความสงบ ปลอดภัย สร้างความมั่นใจแก่นักลงทุน และการเดินทางของนักท่องเที่ยว

(3) การคลี่คลายปัญหาการผ่านแดน เพื่อให้เกิดความสะดวกในการเดินทาง ซึ่งอาจกำหนดเป็นเขตพื้นที่ท่องเที่ยวพิเศษที่อนุญาตให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปโดยสะดวก เช่น มาตรการ Visa Free Zone

(4) การเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ โดยเฉพาะเส้นทางคมนาคมให้มีความสะดวกและปลอดภัยในการเดินทาง

บทที่ 6

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่องความพร้อมในการบริการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยในกลุ่มจังหวัดริมแม่น้ำโขงตอนล่าง ได้ดำเนินการโดยตั้งเป้าหมายเพื่อศึกษาสถานภาพและเสนอแนวทางการเสริมสร้างความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่กรณีศึกษา 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดมุกดาหาร อำนาจเจริญและอุบลราชธานี ซึ่งในการดำเนินการศึกษาวิจัย มีทั้งการทบทวนรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ การทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการสำรวจสภาพพื้นที่ การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีแหล่งท่องเที่ยวในการดูแล การสำรวจโครงสร้างและทัศนคติของนักท่องเที่ยวทั้ง 3 จังหวัด และการจัดประชุมสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องในท้องถิ่น

ในภาพรวมโดยสรุปผลการศึกษาทั้ง 3 จังหวัดที่ทำการศึกษาแม้ว่าจะมีพื้นที่ต่อเนื่องในแนวริมแม่น้ำโขง แต่พบว่าศักยภาพในการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยว มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากปัจจัยของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวเป็นหลัก ซึ่งส่งผลสืบเนื่องถึงการพัฒนาสาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ จนถึง ความกระตือรือร้นของหน่วยงานองค์กรท้องถิ่นและประชาชนที่จะจัดทำแผนงาน โครงการหรือการพัฒนาจังหวัดอุบลราชธานี จะมีความพร้อมเป็นที่รู้จักทั่วไป จึงดำเนินการในการสร้างเสริมประชาสัมพันธ์เป็นหลัก จังหวัดมุกดาหาร อยู่ระหว่างการพัฒนาทั้งแหล่งท่องเที่ยวและโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ขณะที่จังหวัดอำนาจเจริญ ซึ่งไม่มีจุดเด่นในด้านการท่องเที่ยว ก็มุ่งเน้นในการพัฒนาศิลปวัฒนธรรม งานฝีมือหัตถกรรม เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเสริม ซึ่งความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของแต่ละจังหวัด ก็มีการพัฒนาตามระดับศักยภาพในจังหวัดนั้นๆ

ผลการวิจัยที่ได้นำเสนอโดยลำดับชี้ให้เห็นว่าพื้นที่วิจัยมีศักยภาพในการที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวในลักษณะเชื่อมโยงกันได้ดีกว่า การแยกกันพัฒนาตลอดจนมีศักยภาพในการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งจากการท่องเที่ยวในแม่น้ำโขง การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติและแหล่งโบราณคดีอารยธรรมขอมโบราณ ซึ่งมีการจัดทำเป็นยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาในระดับต่างๆ ผลการวิจัยนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อจำกัดและโอกาสพัฒนาความพร้อม

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาและบริการท่องเที่ยว โดยได้นำเสนอแนวทาง เสริมสร้างความพร้อมประกอบด้วย

- การเสริมสร้างความพร้อมของทรัพยากรการท่องเที่ยว
- การเสริมสร้างความพร้อมในการบริการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
- การเสริมสร้างความพร้อมในการบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากร
- การเสริมสร้างความพร้อมในการพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการท่องเที่ยว

อย่างไรก็ตาม เมื่อผลการวิจัยครั้งนี้ได้สัมฤทธิ์ผลบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ที่วางไว้ แต่จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่ายังมีข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยต่อไป ที่จะเป็นการ ต่อยอดจากงานวิจัยชิ้นนี้ ดังนี้

1. ในการวิจัยความพร้อมครั้งนี้ทำการศึกษาเฉพาะในพื้นที่ประเทศ แต่จากการศึกษาที่ พบว่ามีศักยภาพสูงในการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน จึงควรมีการศึกษาในระดับ เดียวกันโดยขยายพื้นที่ให้ครอบคลุมแหล่งท่องเที่ยวของประเทศเพื่อนบ้าน
2. ในการวิจัยต่อไปควรให้ความสำคัญกับความพร้อมของประเทศเพื่อนบ้าน ที่ควรมี การพัฒนาปรับปรุงให้เทียบเคียงกับระดับของไทย โดยยึดแนวทางการพัฒนาที่ สอดคล้องกับแนวนโยบายการพัฒนาระดับภูมิภาคที่มีการวางไว้
3. ในการศึกษาเพื่อพัฒนาการเชื่อมโยงควรมีการศึกษาในเชิงลึกของสังคมวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของประเทศเพื่อนบ้านเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. 2542. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. กรุงเทพฯ, กรมส่งเสริมและเผยแพร่ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม.

กวี วรกวินและคณะ. 2546. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวของไทย. กรุงเทพฯ, สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ(พ.ว.) และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

กองแผนงานและงบประมาณ. 2545. แผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 . อุบลราชธานี, องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี

กองแผนและงบประมาณ. 2545. แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร ประจำปี พ.ศ. 2547 . มุกดาหาร, องค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร

กองวิชาการและแผนงาน, งานวิเคราะห์นโยบายและแผน. 2545. แผนพัฒนาเทศบาลนครอุบลราชธานี 5 ปี (พ.ศ.2545-2549). อุบลราชธานี, เทศบาลนครอุบลราชธานี.

กองวิชาการและแผนงาน. 2545. แผนพัฒนาเทศบาลตำบลพิบูลมังสาหาร ประจำปี พ.ศ. 2547 . อุบลราชธานี, เทศบาลตำบลพิบูลมังสาหาร

กองวิชาการและแผนงาน. 2545. แผนพัฒนาเทศบาลตำบลพิบูลมังสาหาร ระยะปานกลาง5 ปี (พ.ศ. 2545-2549) . อุบลราชธานี, เทศบาลตำบลพิบูลมังสาหาร

กองอนุรักษ์. 2544. แผนปฏิบัติการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ . กรุงเทพฯ. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2535. การศึกษาทบทวนแผนแม่บทในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ. กรุงเทพฯ, สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2540. โครงการศึกษาเพื่อจัดการทำแผนแม่บทการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ. กรุงเทพฯ, สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2540. โครงการศึกษาเพื่อทบทวนแผนพัฒนาการท่องเที่ยวภาคอีสาน. ขอนแก่น, ศูนย์บริการศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2541. รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และสภาพตำบล (สต.). กรุงเทพฯ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2541. โครงการศึกษาเพื่อจัดทำดัชนีวัดคุณภาพมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2542. การดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. กรุงเทพฯ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2543. ทำเนียบแหล่งท่องเที่ยว ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. โดยสถาบันราชภัฏ.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2543. แผนแม่บทอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งชาติ. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2544. แผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ. กรุงเทพฯ, การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2546. โครงการจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี. บริษัท เทสโก้ จำกัดและคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2537. การศึกษาขีดความสามารถในการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวและจัดทำแผนปฏิบัติการท่องเที่ยวของหมู่เกาะและชายฝั่งทะเล จังหวัดตราด. กรุงเทพฯ, สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2545. แผนการท่องเที่ยวปี 2545. กรุงเทพฯ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.

คณะเศรษฐศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2536. รายงานฉบับสมบูรณ์ แนวทางการส่งเสริม
การท่องเที่ยวระหว่างไทยและอินโดจีน. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

งานวิเคราะห์นโยบายและแผน . 2545. แผนพัฒนาเทศบาลเมืองมุกดาหาร ระยะปานกลาง 5
ปี (พ.ศ.2545-2549) . มุกดาหาร, สำนักงานเทศบาลเมืองมุกดาหาร

งานวิเคราะห์นโยบายและแผน, 2545. แผนพัฒนาเทศบาล ประจำปี พ.ศ. 2547 .
อุบลราชธานี, เทศบาลนครอุบลราชธานี

จิตติมา สุขผลิน. 2539. แนวทางการกำหนดแผนการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง
กับปัจจัยด้านวัฒนธรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาวารสารศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

จุมพล สวัสดิการ. 2530. รายงานผลการวิจัยทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการท่องเที่ยว
พ.ศ.2530. กรุงเทพฯ, ศูนย์ศึกษาและฝึกอบรมการวิจัยทางสังคมศาสตร์,
สถาบันเทคโนโลยีและการพลังงาน.

เจดจันทร์ เลี้ยงชีพ. 2544. แนวทางที่เหมาะสมในการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยการมีส่วนร่วม
ของท้องถิ่น สำหรับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตลาดริมน้ำวัดดอนหวาย.
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

ชัยอนันต์ สมุทรวานิช. 2538. การจัดการพัฒนาแบบองค์รวม. กรุงเทพฯ, สถาบันนโยบายการ
ศึกษา.

เทศบาลตำบลตระการพืชผล. 2545. แผนพัฒนาเทศบาลตำบลตระการพืชผล ประจำปี 2547.
อุบลราชธานี, เทศบาลตำบลตระการพืชผล

เทศบาลตำบลตระการพืชผล. 2545. แผนพัฒนาเทศบาล 5 ปี (2545-2549). อุบลราชธานี,
เทศบาลตำบลตระการพืชผล

เทศบาลตำบลน้ำยืน. 2545. (ร่าง) แผนพัฒนาเทศบาล ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2545-2549).
อุบลราชธานี, เทศบาลตำบลตระการพืชผล

เทศบาลตำบลน้ำยืน. 2545. ร่างแผนพัฒนาเทศบาลตำบลน้ำยืน ประจำปี 2547.
อุบลราชธานี, เทศบาลตำบลน้ำยืน

เทศบาลตำบลพนา 2545. แผนพัฒนาเทศบาลตำบลพนา 5 ปี (2545-2549) อำนาจเจริญ,
เทศบาลตำบลตระการพืชผล

เทศบาลตำบลเสนานิคม. 2545. (ร่าง) ทำเนียบแผนงาน/โครงการ แผนพัฒนาตำบล 5 ปี
(2545-2549)แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 2. อำนาจเจริญ, เทศบาลตำบลเสนานิคม

เทศบาลตำบลเสนานิคม. 2545. ทำเนียบแผนงาน/โครงการ แผนพัฒนาตำบล 5 ปี (2545-
2549) แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 2. อำนาจเจริญ, เทศบาลตำบลเสนานิคม

เทศบาลตำบลห้วยตะพาน. 2545. แผนพัฒนาเทศบาลตำบลห้วยตะพาน ประจำปี 2547.
อำนาจเจริญ, เทศบาลตำบลห้วยตะพาน

เทศบาลตำบลห้วยตะพาน. 2545. แผนพัฒนาเทศบาลตำบลห้วยตะพาน 5 ปี (2545-2549).
อำนาจเจริญ, เทศบาลตำบลห้วยตะพาน

เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ. 2545. แผนพัฒนาเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ ระยะปานกลาง 5 ปี
(พ.ศ. 2545-2549). อำนาจเจริญ, เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ

เทียนชัย ให้ศิริกุล. 2538. บทบาทของประชาชนท้องถิ่นที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมสิ่งแวดล้อม
ล้อมศิลปกรรม กรณีศึกษา ปราสาทหินพนมรุ้งและปราสาทสวนแดง จ.
บุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการ
บริหารสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

ธรรมบุญ พงษ์ศรีกูร และคณะ. 2534. การศึกษานับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยว
เที่ยวในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-
2539). ก้าวท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

นิคม จารุมณี. 2536. การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ, โอ
เดียนสโตร์.

เนาวรัตน์ พลายน้อย และคณะ. 2537. รายงานการวิจัยเรื่องพฤติกรรมนักท่องเที่ยวภายใน
ประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทย. คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล.

ประดับ เรียนประยูร. 2541. การศึกษาแนวทางพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหล่งท่องเที่ยวและการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน ตลาดน้ำ ตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

ปฐพี อาคมานนท์ มอนซอน และคณะ. 2535. โครงการศึกษาผลกระทบของการท่องเที่ยวเดินป่าต่อสภาวะแวดล้อมและประชาชนในท้องถิ่น. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

ฝ่ายแผนและพัฒนา, กองแผนและงบประมาณ. 2545. แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอำนาจเจริญ ประจำปี 2547. อำนาจเจริญ, องค์การบริหารส่วนจังหวัดอำนาจเจริญ.

พญศิริ เปศรี และคณะ. 2544. การออกแบบพัฒนาสื่อเพื่อการส่งเสริมการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว กรณีศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. บทความวิชาการในการสัมมนาภูมิศาสตร์แห่งชาติ ครั้งที่ 8, 16 – 19 ตุลาคม 2545, สมาคมภูมิศาสตร์แห่งประเทศไทย.

พิพัฒน์ นวลอนันต์ และ พิเศษ เสนาวงษ์. 2545. ทัศนคติของชุมชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง. บทความในวารสารภูมิศาสตร์ ฉบับที่ 2 ปีที่ 26, สมาคมภูมิศาสตร์แห่งประเทศไทย.

พิเศษ เสนาวงษ์. 2545. แนวทางการศึกษาเพื่อวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. บทความวิชาการในการประชุมสัมมนาภูมิศาสตร์แห่งชาติ ครั้งที่ 8, 16 – 19 ตุลาคม 2545, สมาคมภูมิศาสตร์แห่งประเทศไทย.

ภิรมย์ บุญรอดพานิช. 2536. ผลกระทบของปัญหาอาชญากรรมต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทย ศึกษาเฉพาะกรณีความรู้สึกของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

มนัส สุวรรณ. 2541. อ้างในรายงานฉบับสมบูรณ์โครงการการศึกษา แนวทางการบริหารและจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และสภาตำบล (สต.). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย.

ยงยุทธ พาดกลาง. 2542. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยชุมชนมีส่วนร่วมในเขตพื้นที่
หน่วยจัดการต้นน้ำน้ำแหม อำเภอน้ำหนาว จังหวัดน่าน. กรุงเทพฯ, สำนัก
อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กรมป่าไม้.

รวี หาญเจริญ. 2544. การวางแผนสภาพแวดล้อมชุมชนและท้องถิ่น. ขอนแก่น.

วรพัทธ์ ล้วนันท์. 2545. การมีส่วนร่วมการปกครองส่วนท้องถิ่น. อปต. กรุงเทพฯ, บรรณกิจ
1991.

วรางคณา วัฒนโย. แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนโดยวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชน:
กรณีศึกษาสาขาภิบาลเจ้าเจ็ด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนผังเมือง ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วรรณภา วงษ์วานิช. 2539. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนคร-
ินทร์วิโรฒ.

ศูนย์วิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2541. รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการขนส่งสินค้า
ผ่านแดนไทยไปยังประเทศอินโดจีน. กรุงเทพฯ, สำนักงานปลัดกระทรวง
คมนาคม

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2540. รายงานขั้นสุดท้าย การ
ดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. กรุงเทพฯ, การท่อง
เที่ยวแห่งประเทศไทย

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2541. รายงานขั้นสุดท้าย โครงการ
ศึกษาเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวทางเรือตามเส้นทางแม่น้ำโขงในกลุ่ม
ประเทศอนุภาคลุ่มน้ำโขง. กรุงเทพฯ, การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2543. รายงานฉบับสมบูรณ์ โครง
การจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาสามเหลี่ยมท่องเที่ยวเชื่อมโยง ไทย ลาว
กัมพูชา. กรุงเทพฯ, การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

สภาวัฒนธรรมอำเภอทุ่งศรีอุดม. ประวัติหมู่บ้าน. จังหวัดอุบลราชธานี, องค์การบริหารส่วน
ตำบลในอำเภอทุ่งศรีอุดม.

สมาคมนักวิชาชีพไทย – ญี่ปุ่น. 2539. เอกสารประกอบการสัมมนารายงานการวิจัยเรื่อง นักท่องเที่ยวญี่ปุ่นกับโอกาสในการยกระดับคุณภาพการท่องเที่ยว. 6 สิงหาคม 2539, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

สมชาย เดชะพรหมพันธุ์ และคณะ. 2545. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการการบริหารและจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ของอุทยานแห่งชาติในภาคตะวันออก. กรุงเทพฯ, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ส่วนแผนและงบประมาณ. 2545. แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ระยะปานกลาง (พ.ศ.2545-2549). อุบลราชธานี, องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี

ส่วนแผนและงบประมาณ. 2545. แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอำนาจเจริญ 5 ปี (พ.ศ.2545-2549).อำนาจเจริญ, องค์การบริหารส่วนจังหวัดอำนาจเจริญ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. 2544. ธรรมาภิบาล การมีส่วนร่วมของประชาชน และกระบวนการทางด้านสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ, สายธาร.

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยและสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2546. รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2546. ยุทธศาสตร์การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

สำนักงานปลัดเทศบาล. 2545. (ร่าง) แผนพัฒนาเทศบาลตำบลบุณฑริก ระยะปานกลาง 5 ปี (พ.ศ.2545-2549). อุบลราชธานี, สำนักงานปลัดเทศบาล, เทศบาลตำบลบุณฑริก

สำนักงานปลัดเทศบาล. 2545. แผนพัฒนาเทศบาลตำบลชานุมาน 5 ปี (พ.ศ.2545-2549).อำนาจเจริญ, เทศบาลตำบลชานุมาน

สำนักงานปลัดเทศบาล. 2545. แผนพัฒนาเทศบาลตำบลบุณฑริก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2547. อุบลราชธานี, สำนักงานปลัดเทศบาล, เทศบาลตำบลบุณฑริก.

สุรินทร์ คล้ายจินดา. 2539. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม กรณีศึกษา จ.สุโขทัย. วิทยานิพนธ์หลักสูตรพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

โสมนัส ทองสุข. 2544. บทบาทขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกับความต้องการของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร. รายงานการศึกษาอิสระตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลแจระแม. 2545. แผนพัฒนาตำบล ประจำปี 2547อุบลราชธานี,องค์การบริหารส่วนตำบลแจระแม

องค์การบริหารส่วนตำบลขามใหญ่. 2545. แผนพัฒนาตำบล ระยะปานกลาง 5 ปี (2545-2549). อุบลราชธานี,องค์การบริหารส่วนตำบลขามใหญ่

องค์การบริหารส่วนตำบลขามใหญ่. 2545. แผนพัฒนาตำบล ประจำปี 2547อุบลราชธานี,องค์การบริหารส่วนตำบลขามใหญ่

องค์การบริหารส่วนตำบลโขงเจียม. 2545. แผนพัฒนาตำบล ประจำปี พ.ศ. 2547. อุบลราชธานี, องค์การบริหารส่วนตำบลโขงเจียม

องค์การบริหารส่วนตำบลโขงเจียม. 2545. แผนพัฒนาตำบล 5 ปี (พ.ศ. 2545-2549). อุบลราชธานี, องค์การบริหารส่วนตำบลโขงเจียม

องค์การบริหารส่วนตำบลคำเขื่อนแก้ว. 2545. แผนพัฒนาตำบล ประจำปี พ.ศ. 2547. อุบลราชธานี, องค์การบริหารส่วนตำบลคำเขื่อนแก้ว

องค์การบริหารส่วนตำบลคำเขื่อนแก้ว. 2545. แผนพัฒนาตำบล 5 ปี (พ.ศ. 2545-2549). อุบลราชธานี, องค์การบริหารส่วนตำบลคำเขื่อนแก้ว

องค์การบริหารส่วนตำบลค่าน้ำแซบ. 2545. แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลประจำปี 2547.อุบลราชธานี, องค์การบริหารส่วนตำบลค่าน้ำแซบ.

องค์การบริหารส่วนตำบลคำพระ. 2545. แผนพัฒนาตำบลคำพระ ประจำปี พ.ศ. 2547. อำนาจเจริญ, องค์การบริหารส่วนตำบลคำพระ.

องค์การบริหารส่วนตำบลแจระแม 2545. แผนพัฒนาตำบลองค์การบริหารส่วนตำบลแจระแม
ระยะเวลา 5 ปี (2545-2549). อุบลราชธานี, องค์การบริหารส่วนตำบลแจระ
แม

องค์การบริหารส่วนตำบลช่องเม็ก. 2545. แผนพัฒนาตำบล 5 ปี (2545-2549). อุบลราชธานี,
องค์การบริหารส่วนตำบลช่องเม็ก

องค์การบริหารส่วนตำบลชีทวน. 2545. แผนพัฒนาตำบล 5 ปี (พ.ศ. 2545-2549) .
อุบลราชธานี, องค์การบริหารส่วนตำบลชีทวน

องค์การบริหารส่วนตำบลโชคชัย. 2545. แผนพัฒนาตำบล ประจำปี 2547 . มุกดาหาร, องค์
การบริหารส่วนตำบลโชคชัย

องค์การบริหารส่วนตำบลโชคชัย. 2545. แผนพัฒนาตำบลประจำปี 2545-2549. มุกดาหาร,
องค์การบริหารส่วนตำบลโชคชัย

องค์การบริหารส่วนตำบลนาจะหลวย. 2545. แผนพัฒนาตำบล ประจำปี พ.ศ. 2547 .
อุบลราชธานี, องค์การบริหารส่วนตำบลนาจะหลวย

องค์การบริหารส่วนตำบลนาจะหลวย. 2545. แผนพัฒนาตำบล 5 ปี (พ.ศ. 2545-2549) .
อุบลราชธานี, องค์การบริหารส่วนตำบลนาจะหลวย

องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์. 2545. แผนปฏิบัติการด้านการท่องเที่ยวตามกรอบยุทธ
ศาสตร์การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว . อุบลราชธานี, องค์การบริหารส่วน
ตำบลนาโพธิ์กลาง

องค์การบริหารส่วนตำบลนาสะเม้ง. 2545. แผนพัฒนาตำบล ประจำปี 2547 . มุกดาหาร, องค์
การบริหารส่วนตำบลนาสะเม้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมคำสร้อย. 2545. แผนพัฒนาตำบล ประจำปีงบประมาณ 2547
. มุกดาหาร, องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมคำสร้อย

องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย. 2545. แผนพัฒนาตำบล ประจำปี
พ.ศ. 2547 . อุบลราชธานี, องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมสร้างตนเองลำโดม
น้อย

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนยาง. 2545. แผนพัฒนาตำบล ประจำปี 2547 . มุกดาหาร, องค์การบริหารส่วนตำบลโนนยาง

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนโพน 2545. แผนพัฒนาตำบล ประจำปี พ.ศ. 2547 . อุบลราชธานี, องค์การบริหารส่วนตำบลโนนโพน

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนโพน 2545. แผนพัฒนาตำบล 5 ปี (พ.ศ. 2545-2549) . อุบลราชธานี, องค์การบริหารส่วนตำบลโนนโพน

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบาก. 2545. แผนพัฒนาตำบล ประจำปี 2547 . มุกดาหาร, องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบาก

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบาก. 2545. แผนพัฒนาตำบลประจำปี 2545-2549. มุกดาหาร, องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบาก

องค์การบริหารส่วนตำบลปะอาว. 2545. แผนพัฒนาตำบล 5 ปี (2545-2549). อุบลราชธานี, องค์การบริหารส่วนตำบลปะอาว

องค์การบริหารส่วนตำบลพนา. 2545. แผนพัฒนาตำบลพนา ประจำปี พ.ศ. 2547 . อำนาจเจริญ, องค์การบริหารส่วนตำบลพนา

องค์การบริหารส่วนตำบลมุกดาหาร. 2545. แผนพัฒนาตำบล ประจำปีงบประมาณ 2547 . มุกดาหาร, องค์การบริหารส่วนตำบลมุกดาหาร

องค์การบริหารส่วนตำบลสร้างถ่อน้อย. 2545. แผนพัฒนาตำบล 5 ปี (2545-2549). อำนาจเจริญ, องค์การบริหารส่วนตำบลสร้างถ่อน้อย

องค์การบริหารส่วนตำบลสร้างถ่อน้อย. 2545. แผนพัฒนาตำบลสร้างถ่อน้อย ประจำปี 2547 . อำนาจเจริญ, องค์การบริหารส่วนตำบลสร้างถ่อน้อย

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสูงใต้. 2545. แผนพัฒนาตำบล ประจำปี 2547 ด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ . มุกดาหาร, องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสูงใต้

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไผ่. 2545. แผนพัฒนาตำบล ประจำปี พ.ศ. 2547 . อุบลราชธานี, องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไผ่

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยน้ำใหญ่. 2545. แผนพัฒนาตำบล 5 ปี (พ.ศ.2545-2549) .
มุกดาหาร, องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยน้ำใหญ่

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยน้ำใหญ่. 2545. แผนพัฒนาตำบล ประจำปีงบประมาณ 2547.
มุกดาหาร, องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยน้ำใหญ่

อนุก นาคะบุตร. 2540. องค์ความรู้ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในเชิงพหุภาคี.
กรุงเทพฯ.

อำนวย เขียมกักรกุล. 2539. แนวคิดเกี่ยวกับหลักการตลาดในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของ
ไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

Hugehes, George. 1995. The Culture Construction of Sustainable Tourism.
Tourism Management. U.S.A.

www.moi.ga.th

www.opm.go.th

www.tat.or.th/thai

www.thaitambon.com/otop

ภาคผนวกที่ 1
สถิตินักท่องเที่ยว

ตารางที่ 1-8.1 ข้อมูลการเดินทางของผู้เยี่ยมชมเยือนจังหวัดอุบลราชธานี ปี 2545

รายการข้อมูล	รวมทั้งหมด		
	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	รวม
จำนวนผู้เยี่ยมชมเยือน 1	1,007,844	48,312	1,056,156
จำนวนนักท่องเที่ยว	843,215	24,208	867,423
จำนวนนักทัศนาจร	164,629	24,104	188,733
จำนวนผู้เยี่ยมชมเยือนจำแนกตามประเภทการเดินทาง	1,007,844	48,312	1,056,156
เครื่องบิน	51,591	4,828	56,419
รถไฟ	249,910	1,206	251,116
รถโดยสารประจำทาง	192,284	27,312	219,596
รถส่วนตัว	514,059	14,966	529,025
อื่น ๆ	-	-	-
จำนวนนักท่องเที่ยวจำแนกตามประเภทที่พัก	843,215	24,208	867,423
โรงแรม/รีสอร์ท/เกสท์เฮาส์/บังกาโล	300,971	16,598	317,569
บ้านญาติ/บ้านเพื่อน	497,133	4,923	502,056
ที่พักในอุทยานแห่งชาติ	-	-	-
บ้านพักรับรอง	17,698	63	17,761
อื่น ๆ 2	27,413	2,624	30,037
ระยะเวลาทำนุถุ้ยของนักท่องเที่ยว (วัน)	3.34	3.32	3.34
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน (บาท)	713.36	1,149.10	733.29
นักท่องเที่ยว	693.45	1,189.50	707.10
นักทัศนาจร	815.35	1,108.53	852.79
รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	2,087.23	122.32	2,209.55
นักท่องเที่ยว	1,953.00	95.60	2,048.60
นักทัศนาจร	134.23	26.72	160.95
จำนวนครั้งเฉลี่ยของการเดินทางในรอบปี 3 (ครั้ง)	5.10	2.49	4.98
นักท่องเที่ยว	5.06	1.96	4.97
นักทัศนาจร	5.33	3.03	5.03

หมายเหตุ 1 ผู้เยี่ยมชมเยือน : นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร, นักท่องเที่ยว : ผู้เยี่ยมชมเยือนที่ค้างคืน, นักทัศนาจร : ผู้เยี่ยมชมเยือนที่ไม่ค้างคืน

2 ที่พักอื่น ๆ ได้แก่ หอพัก ไร่ และรีสอร์ทที่อยู่บริเวณรอบแหล่งท่องเที่ยวหลัก อำเภอโขงเจียม

3 นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจรแต่ละคน อาจเดินทางมากกว่า 1 ครั้งในรอบปี

ตารางที่ 1-8.2 ข้อมูลการเดินทางของผู้เยี่ยมชมจังหวัดอุดรราชธานี ที่เดินทางมาเอง ปี 2545

รายการข้อมูล	เดินทางมาเอง		
	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	รวม
จำนวนผู้เยี่ยมชมเยือน 1	1,004,874	44,369	1,049,243
จำนวนนักท่องเที่ยว	840,245	20,800	861,045
จำนวนนักทัศนาจร	164,629	23,569	188,198
จำนวนผู้เยี่ยมชมเยือนจำแนกตามประเภทการเดินทาง	1,004,874	44,369	1,049,243
เครื่องบิน	51,591	4,828	56,419
รถไฟ	249,910	1,206	251,116
รถโดยสารประจำทาง	192,284	27,312	219,596
รถส่วนตัว	511,089	11,023	522,112
อื่น ๆ	-	-	-
จำนวนนักท่องเที่ยวจำแนกตามประเภทที่พัก	840,245	20,800	861,045
โรงแรม/รีสอร์ท/เกสต์เฮาส์/บังกาโล	298,001	13,984	311,985
บ้านญาติ/บ้านเพื่อน	497,133	4,923	502,056
ที่พักในอุทยานแห่งชาติ	-	-	-
บ้านพักรับรอง	17,698	63	17,761
อื่น ๆ 2	27,413	1,830	29,243
ระยะเวลาพำนักระหว่างเดินทาง (วัน)	3.35	3.64	3.35
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน (บาท)	712.66	1,143.36	730.87
นักท่องเที่ยว	692.53	1,172.60	704.49
นักทัศนาจร	815.35	1,117.57	853.20
รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	2,083.60	115.12	2,198.72
นักท่องเที่ยว	1,949.37	88.78	2,038.15
นักทัศนาจร	134.23	26.34	160.57
จำนวนครั้งเฉลี่ยของการเดินทางในรอบปี 3 (ครั้ง)	5.11	2.59	5.01
นักท่องเที่ยว	5.07	2.06	5.00
นักทัศนาจร	5.33	3.07	5.04

หมายเหตุ 1 ผู้เยี่ยมชมเยือน : นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร, นักท่องเที่ยว : ผู้เยี่ยมชมที่ค้างคืน, นักทัศนาจร : ผู้เยี่ยมชมที่ไม่ค้างคืน

2 ที่พักอื่น ๆ ได้แก่ หอพัก วัด และรีสอร์ทที่อยู่บริเวณรอบแหล่งท่องเที่ยวหลัก อำเภอโขงเจียม

3 นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจรแต่ละคน อาจเดินทางมากกว่า 1 ครั้งในรอบปี

ตารางที่ 1-8.3 ข้อมูลการเดินทางของผู้เยี่ยมชมจังหวัดอุบลราชธานี ที่เดินทางมากับบริษัทนำเที่ยว ปี 2545

รายการข้อมูล	เดินทางมากับบริษัทนำเที่ยว		
	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	รวม
จำนวนผู้เยี่ยมชม 1	2,970	3,943	6,913
จำนวนนักท่องเที่ยว	2,970	3,408	6,378
จำนวนนักท่องเที่ยว	-	535	535
จำนวนผู้เยี่ยมชมจำแนกตามประเภทการเดินทาง	2,970	3,943	6,913
เครื่องบิน	-	-	-
รถไฟ	-	-	-
รถโดยสารประจำทาง	-	-	-
รถส่วนตัว	2,970	3,943	6,913
อื่น ๆ	-	-	-
จำนวนนักท่องเที่ยวจำแนกตามประเภทที่พัก	2,970	3,408	6,378
โรงแรม/รีสอร์ท/เกสต์เฮาส์/บังกาโล	2,970	2,614	5,584
บ้านญาติ/บ้านเพื่อน	-	-	-
ที่พักในอุทยานแห่งชาติ	-	-	-
บ้านพักรับรอง	-	-	-
อื่น ๆ 2	-	794	794
ระยะเวลาพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว (วัน)	1.14	1.35	1.25
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน (บาท)	1,072.12	1,377.59	1,246.35
นักท่องเที่ยว	1,072.12	1,482.35	1,310.76
นักท่องเที่ยว	-	710.29	710.29
รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	3.63	7.20	10.83
นักท่องเที่ยว	3.63	6.82	10.45
นักท่องเที่ยว	-	0.38	0.38
จำนวนครั้งเฉลี่ยของการเดินทางในรอบปี 3 (ครั้ง)	1.39	1.33	1.35
นักท่องเที่ยว	1.39	1.32	1.35
นักท่องเที่ยว	-	1.36	1.36

หมายเหตุ 1 ผู้เยี่ยมชม : นักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว, นักท่องเที่ยว : ผู้เยี่ยมชมที่ค้างคืน, นักท่องเที่ยว : ผู้เยี่ยมชมที่ไม่ค้างคืน

2 ที่พักอื่น ๆ ได้แก่ หอพัก วิทยาลัย และรีสอร์ทที่อยู่บริเวณรอบแหล่งท่องเที่ยวหลัก อำเภอโขงเจียม

3 นักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวแต่ละคน อาจเดินทางมากกว่า 1 ครั้งในรอบปี

ตารางที่ 1-9.1 ข้อมูลการเดินทางของผู้เยี่ยมเยือนจังหวัดมุกดาหาร ปี 2545

รายการข้อมูล	รวมทั้งหมด		
	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	รวม
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน 1	672,553	41,131	713,684
จำนวนนักท่องเที่ยว	217,246	3,436	220,682
จำนวนนักทัศนาจร	455,307	37,695	493,002
จำนวนผู้เยี่ยมเยือนจำแนกตามประเภทการเดินทาง	672,553	41,131	713,684
เครื่องบิน	-	-	-
รถไฟ	-	-	-
รถโดยสารประจำทาง	60,511	585	61,096
รถส่วนตัว	610,685	1,227	611,912
อื่นๆ	1,357	39,319	40,676
จำนวนนักท่องเที่ยวจำแนกตามประเภทที่พัก	217,246	3,436	220,682
โรงแรม/รีสอร์ท/เกสท์เฮาส์/บังกาโล	148,077	2,005	150,082
บ้านญาติ/บ้านเพื่อน	59,371	1,431	60,802
ที่พักในอุทยานแห่งชาติ	-	-	-
บ้านพักรับรอง	2,603	-	2,603
อื่นๆ	7,195	-	7,195
ระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว (วัน)	2.60	1.30	2.58
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน (บาท)	701.70	1,042.01	721.32
นักท่องเที่ยว	694.75	1,562.64	701.49
นักทัศนาจร	705.02	994.56	727.16
รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	713.42	44.47	757.89
นักท่องเที่ยว	392.42	6.98	399.40
นักทัศนาจร	321.00	37.49	358.49
จำนวนครั้งเฉลี่ยของการเดินทางในรอบปี 2 (ครั้ง)	3.95	2.24	3.85
นักท่องเที่ยว	4.91	1.45	4.86
นักทัศนาจร	3.50	2.31	3.41

หมายเหตุ 1 ผู้เยี่ยมเยือน : นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร, นักท่องเที่ยว : ผู้เยี่ยมเยือนที่ค้างคืน, นักทัศนาจร : ผู้เยี่ยมเยือนที่ไม่ค้างคืน

2 นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจรแต่ละคน อาจเดินทางมากกว่า 1 ครั้งในรอบปี

ตารางที่ 1-9.2 ข้อมูลการเดินทางของผู้เยี่ยมชมจังหวัดมุกดาหาร ที่เดินทางมาเอง ปี 2545

รายการข้อมูล	เดินทางมาเอง		
	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	รวม
จำนวนผู้เยี่ยมชมเยือน 1	668,597	41,081	709,678
จำนวนนักท่องเที่ยว	213,906	3,386	217,292
จำนวนนักทัศนาจร	454,691	37,695	492,386
จำนวนผู้เยี่ยมชมเยือนจำแนกตามประเภทการเดินทาง	668,597	41,081	709,678
เครื่องบิน	-	-	-
รถไฟ	-	-	-
รถโดยสารประจำทาง	60,511	585	61,096
รถส่วนตัว	606,729	1,177	607,906
อื่น ๆ	1,357	39,319	40,676
จำนวนนักท่องเที่ยวจำแนกตามประเภทที่พัก	213,906	3,386	217,292
โรงแรม/รีสอร์ท/เกสต์เฮาส์/บังกาโล	144,737	1,955	146,692
บ้านญาติ/บ้านเพื่อน	59,371	1,431	60,802
ที่พักในอุทยานแห่งชาติ	-	-	-
บ้านพักรับรอง	2,603	-	2,603
อื่น ๆ	7,195	-	7,195
ระยะเวลาทำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว (วัน)	2.62	1.30	2.60
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน (บาท)	700.84	1,041.97	720.59
นักท่องเที่ยว	692.52	1,569.81	699.20
นักทัศนาจร	704.76	994.56	726.95
รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	708.56	44.40	752.96
นักท่องเที่ยว	388.11	6.91	395.02
นักทัศนาจร	320.45	37.49	357.94
จำนวนครั้งเฉลี่ยของการเดินทางในรอบปี 2 (ครั้ง)	3.97	2.24	3.87
นักท่องเที่ยว	4.96	1.45	4.91
นักทัศนาจร	3.50	2.31	3.41

หมายเหตุ 1 ผู้เยี่ยมชมเยือน : นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร, นักท่องเที่ยว : ผู้เยี่ยมชมที่ค้างคืน, นักทัศนาจร : ผู้เยี่ยมชมที่ไม่ค้างคืน

2 นักท่องเที่ยวและนักทัศนาจรแต่ละคน อาจเดินทางมากกว่า 1 ครั้งในรอบปี

ตารางที่ 1-9.3 ข้อมูลการเดินทางของผู้เยี่ยมชมเยือนจังหวัดมุกดาหาร ที่เดินทางมาด้วยบริษัทนำเที่ยว ปี 2545

รายการข้อมูล	เดินทางมาด้วยบริษัทนำเที่ยว		
	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	รวม
จำนวนผู้เยี่ยมชมเยือน 1	3,956	50	4,006
จำนวนนักท่องเที่ยว	3,340	50	3,390
จำนวนนักทัศนอาจร	616	-	616
จำนวนผู้เยี่ยมชมเยือนจำแนกตามประเภทการเดินทาง	3,956	50	4,006
เครื่องบิน	-	-	-
รถไฟ	-	-	-
รถโดยสารประจำทาง	-	-	-
รถส่วนตัว	3,956	50	4,006
อื่นๆ	-	-	-
จำนวนนักท่องเที่ยวจำแนกตามประเภทที่พัก	3,340	50	3,390
โรงแรม/รีสอร์ท/เกสท์เฮาส์/บังกาโล	3,340	50	3,390
บ้านญาติ/บ้านเพื่อน	-	-	-
ที่พักในอุทยานแห่งชาติ	-	-	-
บ้านพักรับรอง	-	-	-
อื่นๆ	-	-	-
ระยะเวลาทำนกลเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว (วัน)	1.13	1.16	1.13
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน (บาท)	1,103.17	1,206.89	1,104.47
นักท่องเที่ยว	1,141.96	1,206.89	1,143.39
นักทัศนอาจร	892.85	-	892.85
รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	4.86	0.07	4.93
นักท่องเที่ยว	4.31	0.07	4.38
นักทัศนอาจร	0.55	-	0.55
จำนวนครั้งเฉลี่ยของการเดินทางในรอบปี 2 (ครั้ง)	1.38	1.02	1.37
นักท่องเที่ยว	1.40	1.02	1.40
นักทัศนอาจร	1.24	-	1.24

หมายเหตุ 1 ผู้เยี่ยมชมเยือน : นักท่องเที่ยวและนักทัศนอาจร, นักท่องเที่ยว : ผู้เยี่ยมชมเยือนที่ค้างคืน, นักทัศนอาจร : ผู้เยี่ยมชมเยือนที่ไม่ค้างคืน

2 นักท่องเที่ยวและนักทัศนอาจรแต่ละคน อาจเดินทางมากกว่า 1 ครั้งในรอบปี

ภาคผนวกที่ 2
รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา
ในการวิจัย

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการประกอบงานวิจัย
โครงการความร่วมมือในการบริการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย
ในกลุ่มจังหวัดริมแม่น้ำโขงตอนล่าง

วันที่ 22 ธันวาคม 2546 เวลา 8.30-15.00 น.

ณ ห้องประชุมเล็ก 6605 ตึก EN6 คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
1	ท้าวกิจจา รุ่งโรจน์	ผู้จัดการบริษัทตาตฟานส์สอทดกม.38 ประเทศลาว
2	นายกุลวัฒน์ พูลพงษ์	หัวหน้าส่วนโยธา อบต.คำพระ
3	นายเกียรติศักดิ์ จูดาบุตร	ปลัดอบต.ไม้กลอน
4	นายธนายุทธ หินทอง	นายกอบต.ชานุมาน
5	นายวิชัย บุญเสริม	นายเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ
6 -	นายจีระพล จีงวัฒนาภรณ์	กรรมการหอการค้าจังหวัดอำนาจเจริญ
7	ว่าที่ร้อยโทธีรศักดิ์ หอประเสริฐวงศ์	หัวหน้าส่วนโยธาอบต.ไผ่น้อย
8	นส.สมปอง สารเสนาะ	เจ้าหน้าที่ธุรการอบต.ขามใหญ่
9	นางธนพร พูลเพิ่ม	ผช.ผอ.ททท.จังหวัดอุบลราชธานี
10	นายบุญช่วย บุญมี	บุคคลทั่วไป
11	นายปรีชาชัย บุตรโท	จนท.ป้องกันอบต.พิบูลมังสาหาร
12	นายนิติพงษ์ สะอาด	ผู้แทนเทศมนตรีเทศบาลอุบลราชธานี
13	นส.ปิยาณี เจริญศิริ	นักวิชาการพาณิชย์(สนง.พาณิชย์จังหวัด)
14	นส.ธัญชนก บุญเจือ	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
15	นายภัทรธร คำสี	หัวหน้าส่วนโยธาอบต.นาจรว
16	นายนาวัน สรรพสาร	รองนายกอบต.ศรีทวน
17	นายอร่าม บุตรีเสาร์	รองนายกอบต.โนนโพน
18	นายอิทธิฤทธิ์ เอื้อพัฒนาพานิช	นายกอบต.ปะอาว
19	พ.อ.อมบุญ มณีวรรณ	นายกอบต.ช่องเม็ก
20	นายไผ่ แสงเทียน	อาจารย์
21	นายทองสี คำสง	อบต.บึงหวาย
22	นายประเวศ หอมชื่น	ปลัดอบต.นาโพธิ์กลาง

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการประกอบงานวิจัย
โครงการความร่วมมือในการบริการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย
ในกลุ่มจังหวัดริมแม่น้ำโขงตอนล่าง
วันที่ 22 ธันวาคม 2546 เวลา 8.30-15.00 น.
ณ ห้องประชุมเล็ก 6605 ตึก EN6 คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
23	นายสิทธิชัย พันคำ	นายกอบต.โขงเจียม
24	นายวิชา แสนใจกล้า	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สนง.จังหวัดอุบลราชธานี
25	นายวรวิทย์ จดจำ	ปลัดอบต.โพนงาม
26	นายวงศ์ ทิวทัศน์	โครงการรู้เท่าทันสิ่งแวดล้อม
27	นายอภิชาติ อรุณยะเดช	เทศบาลต.น้ำยืน
28	นางสุภาพร สุคันธี	หัวหน้าส่วนการคลัง
29	ดร.กฤษฎา พัทธพานิช	รองคณบดีฝ่ายวิจัย คณะบริหารศาสตร์ ม.อุบลราชธานี

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการประกอบงานวิจัย
โครงการความร่วมมือในการบริการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย
ในกลุ่มจังหวัดริมแม่น้ำโขงตอนล่าง
วันที่ 24 ธันวาคม 2546 เวลา 8.30-12.00 น.
ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

ที่	ชื่อ/สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
1	นายสถิตย์ พิสัยสวัสดิ์	ผู้แทนหัวหน้าอุทยานแห่งชาติภูสระดอกบัว
2	นายศักดิ์ดา เชื้ออินทร์	นักประชาสัมพันธ์ สนง.ประชาสัมพันธ์
3	นายต่อศักดิ์ อรรถบวรพิศาบ	ผู้ช่วยพาณิชย์จังหวัด
4	นายเฉลิมยศ แสนวนิเศษ	นายก อบจ.มุกดาหาร
5	นายประพงศ์ จารัตน์	นายก อบต.นิคมคำสร้อย
6	นายนิวัฒน์ เมืองโคตร	นายก อบต.ปิงขาม
7	นายมรกต คงทน	ประชาสัมพันธ์จังหวัดมุกดาหาร
8	นายประพันธ์ คนหาญ	นายก อบต.โนนยาง
9	นายวิศิษฐ์ โพธิ์ไทรย์	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน สนง.จังหวัดมุกดาหาร
10	นายเสวเรียน ชาทู	นายก อบต.นาสะเมิง
11	นส.สมยิ่ง ก้อนผา	ผอ.กองคลัง อบจ.มุกดาหาร
12	นางทัศนีย์ เกิดจันคำ	หัวหน้าฝ่ายบัญชี
13	นางศิริรัตน์ จันตะแสง	ผอ.กองกิจการสภาอบจ.
14	นางสุภาณี วงค์ะฮาด	จนท.การเงินและบัญชี
15	นางกรรณิการ์ เหลืองตระกูล	จนท.การเงินและบัญชี
16	นางพิระพร วงษานาวี	จนท.การเงินและบัญชี
17	นางนริสรา ชัยชนะ	จนท.ธุรการ
18	นางสุนิสา สุทธิง	จนท.การเงินและบัญชี
19	นายปริญญา วงค์ะฮาด	จนท.การเงินและบัญชี 6
20	นางจตุพร ผิวทอง	จนท.การเงินและบัญชี 4
21	นายอดุลย์ ภาภูตานนท์	หัวหน้าประสานงานชนบท
22	นายธนคม เมืองวี	ผู้ประสานงานชนบท

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการประกอบงานวิจัย
โครงการความร่วมมือในการบริการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย
ในกลุ่มจังหวัดริมแม่น้ำโขงตอนล่าง
วันที่ 24 ธันวาคม 2546 เวลา 8.30-12.00 น.
ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
23	นส.สุทธยาม แสนโสม	นายช่างโยธา
24	นายสำ ผิวเหลื่อง	นายก อบต.
25	นายเกื้อ ยืนยง	นายก อบต.ป่าไร่
26	นายถาวร อจจวิทย์	นายก อบต.หนองสูงใต้
27	นายกิตติศักดิ์ สุวรรณโกชน์	นายก อบต.คำชะอี
28	นายสมใจ บังใหญ่	นายก อบต.โพธิ์ชัย
29	นายนิพนธ์ จันตารักษ์	สำนักงานสาธารณสุข
30	นายแหวง นามวงศ์	หอแก้ว จังหวัดมุกดาหาร
31	นายประจักษ์ บังตุไร	อบจ.มุกดาหาร

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมการนำเสนอรายงานฉบับสมบูรณ์โครงการวิจัยเรื่อง
“ความพร้อมในการบริหารอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยใน
กลุ่มจังหวัดริมแม่น้ำโขงตอนล่าง (จังหวัดมุกดาหาร อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี)”
ชุดโครงการนโยบายและแผนอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สำนักงานสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
วันพฤหัสบดีที่ 8 เมษายน 2547 เวลา 09.30 – 16.00 น.
ณ ห้องประชุม 6605 คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ที่	ชื่อ – สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
1.	นายสุรศักดิ์ สุระวงศ์	หัวหน้างานวิจัยและประเมินผล สำนักงานเทศบาลนครอุบลราชธานี
2.	อ.ปณชิตฤทธิ์ อเนกสุข	อาจารย์คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
3.	อ.เบญจา บุญสุภาพ	อาจารย์คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
4.	นางนภัสวรรณ ท่าพุ่ม	บริษัทเนวาด้าแกรนด์ จังหวัดอุบลราชธานี
5.	นายสีทา นิลภา	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาจะหลวย อำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี
6.	น.ส.ศรวิภา ปามุทา	ฝ่ายขายและการตลาด โรงแรมทอแสง – อุบล จังหวัดอุบลราชธานี
7.	นายศักดิ์สิทธิ์ พลทรัพย์ศิริ	เจ้าหน้าที่บริหารงานป่าไม้ 6 อุทยานแห่งชาติผาแต้ม
8.	ผศ.กิตติพร โชประการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ระดับ 8 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
9.	พ.อ.อ.มบุญ มณีวรรณ	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลช่องเม็ก อำเภอสรินทร จังหวัดอุบลราชธานี
10.	นายวิทยา วงศ์วัชรกาญจน์	ผู้จัดการทั่วไปโรงแรมลายทอง จังหวัดอุบลราชธานี
11.	นายสวน ธานี	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลชีทวน อำเภोजึงใน จังหวัดอุบลราชธานี
12.	นายนาวัน สรรพสาร	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชีทวน อำเภोजึงใน จังหวัดอุบลราชธานี
13.	น.ส.ยงศรี ไชยชนต์	องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี
14.	ดร.ชมพูนุช โมราชาดิ	อาจารย์ 2 ระดับ 7 สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี
15.	นายนิติพงษ์ สะอาด	งานพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว จังหวัดอุบลราชธานี

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
16.	นางเฉลิมศรี ฤทธากัย	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
17.	นายคตศิลป์ ออกอู่	ผอ.ศูนย์การท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการ จังหวัดอุบลราชธานี
18.	นายพนม พงษ์สุวรรณ	หัวหน้าอุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ
19.	น.ส.กาญจนา ทองทั่ว	ประชาสัมพันธ์จังหวัดอุบลราชธานี
20.	นายวิชา แสนใจกล้า	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักงานจังหวัดมุกดาหาร
21.	นายเรวัตร ไกรลาศรี	รองประธานฝ่ายท่องเที่ยว หอการค้าจังหวัดมุกดาหาร
22.	นายเชพันธ์ เชมบุญพบ	หัวหน้าอุทยานแห่งชาติมุกดาหาร
23.	นายสมหมาย ศรีทรสุทธิ	หัวหน้าอุทยานแห่งชาติภูสระดอกบัว
24.	นายสมศักดิ์ เมืองราม	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโนนราง จังหวัดมุกดาหาร
25.	นายเสถียร ชาพู	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะเพ็ง จังหวัดมุกดาหาร
26.	นายดอน ศรีลาศักดิ์	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลคอนตาล จังหวัดมุกดาหาร
27.	นายสำ หิวเหลือง	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบาก จังหวัดมุกดาหาร
28.	นายจิรพันธุ์ วิวัฒนผล	หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด จังหวัดอำนาจเจริญ
29.	ว่าที่ ร.ต.อดุลย์เดช พงษ์ประเสริฐ	หัวหน้างานวิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักงานเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ
30.	นายชัยอนันต์ ทาทอง	นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลขามุนาม จังหวัดอำนาจเจริญ
31.	นายทินกร อัดโพธิ์	ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม จังหวัดอำนาจเจริญ

ภาคผนวกที่ 3

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึก

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจังหวัดมุกดาหาร

ชื่อหน่วยงาน	อำเภอ	ชื่อบุคคล	ตำแหน่ง	สถานที่ท่องเที่ยวในความดูแล
อบต.ปงข้าม	ห้วยน้ำใหญ่	จันทร์วิชัย พรหมจันทร์	ปลัด	1.แก่งกะเบา
				2.อนุสรณ์สถานมรณะสักขี (บ้านสองคอน)
				3.หนองน้ำหน้า อบต.
อบต.นิคมคำสร้อย	คำชะอี	กนกลักษณ์ ป้องทอง	ปลัด	1.วนอุทยานภูหมู
อบต.โขกชัย	นิคมคำสร้อย	ส.ต.พ. มานพ อะมะมุล	ปลัด	1.วนอุทยานภูหมู
				2.ภูตุม
อบต.มุกดาหาร	เมือง	ออมทรัพย์ เวชยันต์วานิชชัย	ปลัด	1.ภูผาเจีย
				2.หนองบัวฮ้าง (ร้าง)
อบจ.มุกดาหาร	เมือง	เฉลิมยศ แสนวิเศษ	นายก	1.หอแก้ว
				2.ภูมโนรมย์
				3.ตลาดอินโดจีน
				4.ภูผาเทิบ
				5.ภูผาฐาน
				6.ตาดโตน
				7.แก่งกะเบา
อบต.นาศรีนวล	ห้วยน้ำใหญ่	อัมพิกา พลค้อ	ปลัด	1.อุทยานภูผาเทิบ
				2.อ่างเก็บน้ำห้วยสิงห์
				3.ถ้ำฝ่ามือแดง
				4.น้ำตก (ไม่รู้เป็นสวาริกหาหรือเปล่า)
				5.วัดโพธิ์ศรี
อบต.ห้วยน้ำใหญ่	ห้วยน้ำใหญ่	พ.จ.อ. จุลยุทธ์ พันธุ์อ่อน	ปลัด	1.วัดป่าวิเวก
				2.อ่างเก็บน้ำห้วยคูติน (หมู่ 10 บ้านโนนสว่าง)
อบต.โนนยาง	หนองสูง	อดิราช อุทัย	หัวหน้าส่วนการคลัง	1.น้ำตกตาดโตน
				2.บ่อปลาบ้านหนองปู
				3.เขื่อนวังหนอง
อบต.บ้านบาก	ดอนตาล	จารุณี สิงห์สุด	ปลัด	1.ภูดานยาว
				2.งานบุญเดือนสาม
				3.ภูเหวโตน
อบต.นากออบ	นิคมคำสร้อย	สมจิต หน่อสีดา	ปลัด	1.ภูคำผักกูด
				2.หนองเหิน

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจังหวัดมุกดาหาร(ต่อ-1)

ชื่อหน่วยงาน	อำเภอ	ชื่อบุคคล	ตำแหน่ง	สถานที่ท่องเที่ยวในความดูแล
				3. พิพิธภัณฑ์ดำรงราชานุภาพ
				4.อ่างเก็บน้ำห้วยขี้เหล็ก
				5. ด่านขัน (บ้านดำนมน)
				6. ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร
อบต.ดอนตาล	ดอนตาล	เอกชัย คุ่มหมู่	ปลัด	1.อุทยานสมเด็จพระเจ้า
				2.หาดหินวัดเวินชัย
				3.บ้านนาห้วยเกาะ
อบต.หนองสูงใต้	หนองสูง	ถาวร อาจวิชัย	นายก	1.ภูจ้อก้อ
		ภาธร สलगสิงห์	ปลัด	2.ภูผาค้อ
				3.ภูยางเดี่ยว
				4.สระน้ำหนองแวง
				5.หลุมอุกบาต
				6.วัดผาพยอม
อบต.โพธิ์งาม	คำชะอี	ศักดิ์ดา วังทะฮาด	ปลัด	1.ภูธง
				2.ภูผักหวาน
				3.ภูคำพระ
เทศบาลมุกดาหาร	เมือง	พินกร ไททอง	รองนายก	1.เขื่อนริมแม่น้ำโขง
				2.หอแก้ว
				3.หอเจ้าแม่สองนางพี่น้อง
				4.วัดศรีบุญเรือง+วัดศรีมงคลใต้
อบต.นาสะเม้ง	ดอนตาล	ปรีตกร ศรีสุริยจันทร์	ปลัด	1.ภูวัด (อยู่ในเขตแค่ทางขึ้น)
				2.อุทยานภูสระดอกบัว
				3.ภูผาหอม

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจังหวัดอำนาจเจริญ

ชื่อหน่วยงาน	อำเภอ	ชื่อบุคคล	ตำแหน่ง	สถานที่ท่องเที่ยวในความดูแล
อบต.หัวตะพาน	หัวตะพาน	ปรีชา พิพัฒน์มานุกุล	ปลัด	1.วัดพระศรีเจริญ
				2.วัดบ่อชะแนน
				3.อ่างเก็บน้ำหนองสามขา
อบต.ชานุมาน	ชานุมาน	ธนายุทธ หินทอง	นายก	1.อ่างเก็บน้ำลำห้วยแก้งแมง
เทศบาลชานุมาน	ชานุมาน	พูนจิตร จัยวัฒน์	นายก	1.แก่งต่างหล่าง
				2.งานประเพณีแข่งเรือที่แก่งต่างหล่าง
อบต.ไม้กลอน	พนา	บุญมา ยอดเอื้อ	นายก	1.ดอนปู่ตาพันปี
				2.วัดดอนบ้านร้าง
				3.สนามกีฬา
อบต.ไร่สีสุก	เสนางคนิคม	กาส จันทโสม	ปลัดสภา	1.วัดพระเคียร(วัดป่าธรรมรังสี)
				2.ภูสูง
เทศบาลเสนางคนิคม	เสนางคนิคม	วลัยรัตน์ สุริยศรี	นายก	1.วัดโพธาราม
		พรพงศ์ สมสกุล	ปลัด	2.ประเพณีเดือนหก
อบต.สร้างถ่อน้อย	หัวตะพาน	ธนิศ เสียงใส	ปลัด	1.สวนสัตว์เปิดบ้านนาคู
				2.ป่าดงใหญ่
				3.เขื่อนลำเซบาย
				4.ศูนย์ศิลปาชีพบ้านสร้างถ่อน้อย
				5.ผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่
				6.หนองหาร
				7.แหล่งปั้นหม้อดินเผาหมู่2
อบต.พนา	พนา	ธงชัย	ปลัด	1.ทำนบกห้วยไร่
				2.พระธาตุหลวงปู่บุญมา
				3.ทำมันปลาหมู่ที่1
เทศบาลพนา	พนา	ส.ต.ท.เทพพิทักษ์ วงละคร	ปลัด	1.วัดพระเหลาเทพนิมิต
				2.วนอุทยานดอนเจ้าปู่
				3.หอไตรกลางน้ำ
อบต.คำพระ	หัวตะพาน	อนันต์ ไข่มะนาม	ปลัด	1.วังปลาทำวังเงินลำเซบาย
				2.ศูนย์หัตถกรรมตำบลคำพระ
				3.วัดไชยคำ
				4.ที่พักสงฆ์โนนพระ
				5.หนองปลาแดก

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจังหวัดอำนาจเจริญ(ต่อ-1)

ชื่อหน่วยงาน	อำเภอ	ชื่อบุคคล	ตำแหน่ง	สถานที่ท่องเที่ยวในความดูแล
อบจ.อำนาจเจริญ	เมือง	ปัญญา พลชนะ	รักษาการรองปลัด	1.อุทยานแห่งชาติภูสระดอกบัว
				2.ป่าดงใหญ่
				3.วัดถ้ำแสงเพชรหรือวัดศาลาพัน
อบต.หนองมะแซว	เมือง	กิริติ มีแวง	ปลัด	1.วัดถ้ำแสงเพชร
อบต.บุ่ง	เมือง	ธนาทิพย์ สีดาพันธ์	ปลัด	
อบต.โนนโพธิ์	เมือง	วัลย์ลัดดา ชัยปัญญา	ปลัด	1.อ่างเก็บน้ำห้วยโพธิ์
				2.วัดป่าศรีสุขเกษม
เทศบาลอำนาจเจริญ	เมือง	สุวัฒน์ นิลกต	หัวหน้าวิชา	1.พุทธอุทยานพระมงคลมิ่งเมือง
			การแผนงาน	2.สวนมิ่งเมืองเฉลิมพระเกียรติ